

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

MAJ 2024

letnik 73, številka 5



4

POGOVOR

Francoski živi kamni v slovenskem mozaiku



12

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI

Ilustratorka Maja Kastelic

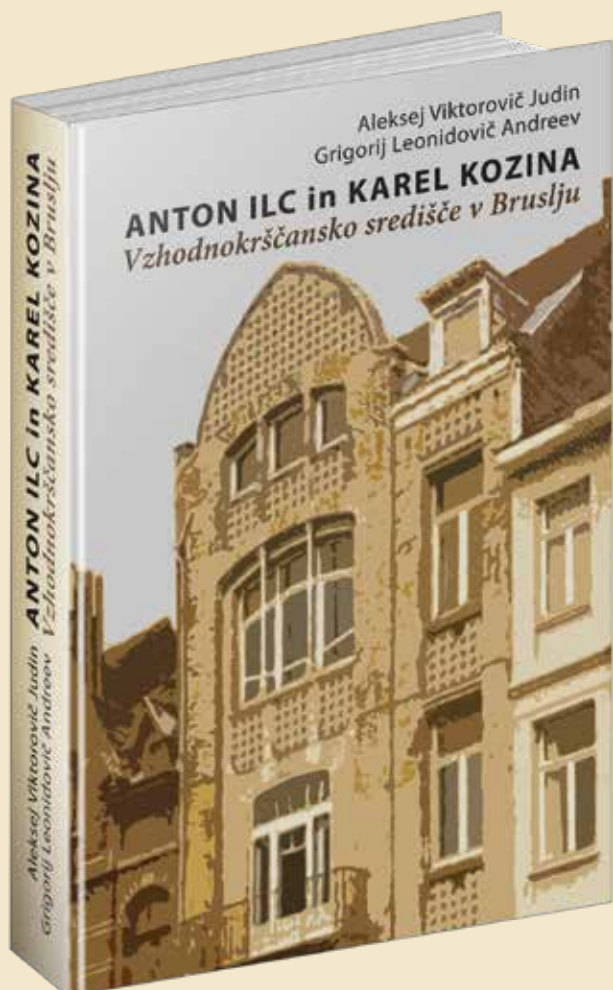


13

FOTOTEKA RAFAELOVE DRUŽBE

Družabna pravda





Aleksej Viktorovič Judin
Grigorij Leonidovič Andreev

Anton Ilc in Karel Kozina Vzhodnokrščansko središče v Bruslju

Znano je, da je komunistični režim začel po oktobrski revoluciji na splošno in sistematično preganjati kristjane z namenom, da izkorenini religioznost iz ljudstva. Vera naj bi bila ostanek mračnjaške preteklosti, medtem ko naj bi bil znanstveni marksizem svetovni nazor prihodnosti. Ta vladna propaganda je delovala predvsem v vzgoji od osnovne šole do univerze. Pred tem intelektualnim nasiljem so bili verniki nemočni. Verske publikacije so bile prepovedane, medtem ko so tiskali na tisoče protiverskih knjig in revij.

V tej situaciji so zahodni kristjani skušali pomagati ruskim pravoslavnim vernikom s tiskanjem teoloških knjig s pretežno apologetsko vsebino, ki naj bi odgovarjala na napade ateistične ideologije. Ta načrt sta zasnovala in izvedla prav naša rojaka Ilc in Kozina.

Kardinal dr. Franc Rode

Izdala: Rafaelova družba in župnija Ribnica
Naročila: narocila@druzina.si, 01/360-28-28

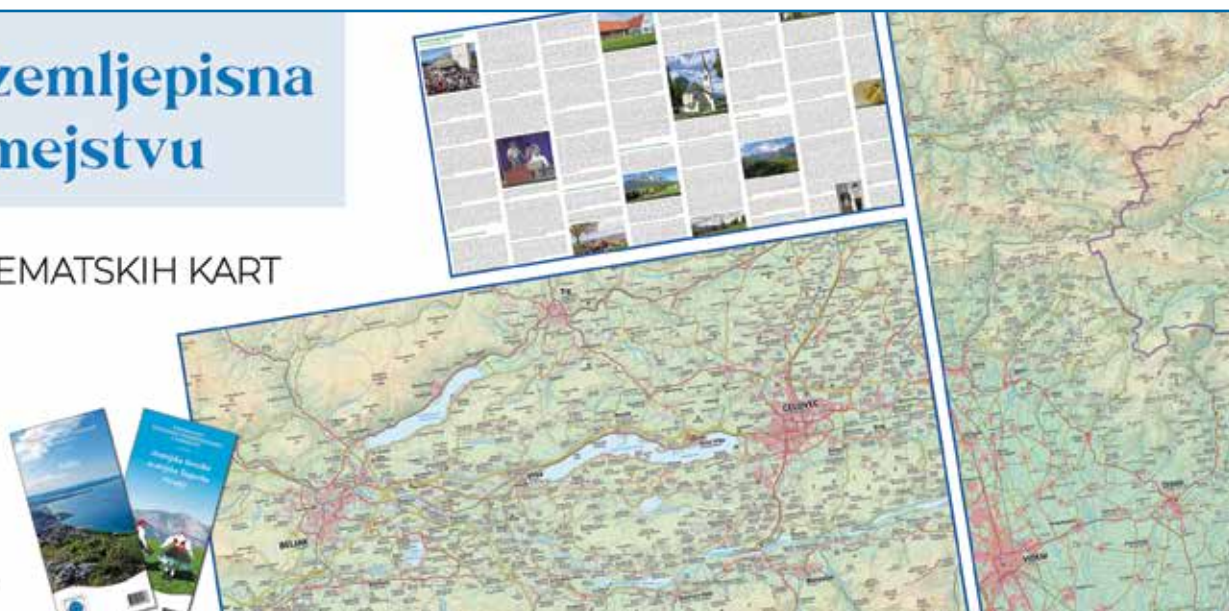
Slovenska zemljepisna imena v zamejstvu

KOMPLET TREH TEMATSKIH KART

V vseh boljše
založenih knjigarnah



Cena: 9,90 eur



NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Izidor Pečovnik, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in ipecovnik@ebmuc.de • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih • Revijo podpira vladni Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CENA IZVODA: 3,60 EUR • CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 39,60 EUR • CELOLETNA NAROČNINA S POŠTNINO (pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 69,30 EUR (77,00 EUR letalsko) • Švica 66,00 CHF • Velika Britanija 59,40 GBP (letalsko 66,00 GBP) • Švedska 790 SEK • Avstralija 114,40 AUD (letalsko 126,50 AUD) • Kanada 102,30 CAD (letalsko 114,40) • ZDA 74,80 USD (letalsko 83,60 USD). V ceno je všteti 5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. • CELOLETNA NAROČNINA S POŠTNINO za letalsko pošiljanje je 77,00 EUR • PLAČILO NAROČNINE na transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56 0201 4001 5204 714, SWIFT LJBASI2X

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Cerklje na Gorenjskem, foto: Lenart Rihar • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Landsberger Str. 39, 80339 München T *49 (0)89 221 941, M (*49) 175 2462 425, F 089 219 379 016 predsednik: Izidor Pečovnik

POGOVOR	4
Francoski živi kamni v slovenskem mozaiku	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki, Novice	9
Daleč od tistega, kar smo pričakovali	10
JEZIKOVNI KOTIČEK	11
Slašičičar	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	12
Ilustratorka Maja Kastelic	
FOTOTEKA RAFAELOVE DRUŽBE	13
Družabna pravda	
ŽUPNIJE	14
ZGODBA	23
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Konec vojne



Krik papeža Frančiška je požel odobravanje in zgražanje. Pesnik opisuje ta krik iz naše zgodovine: »Slovenec že mori Slovence, brata – kako strašna slepota je človeka! Ko niso meč, sekira in lopata jih mogle, lakota nepremagljiva preti odpreti grada trdne vrata. Dalj Črtomir jim reve ne zakriva ...« Sveti oče ne zakriva stiske ljudi naših dni.

Pred 79 leti v maju so se zaustavljala kolesa druge strašne vojne prejšnjega stoletja. Na poteh tega sveta se od takrat ni spremenilo nič. Ukrajina je pred očmi. Ni edini spopad, le najbližji nam je. Ko orožje zaropota, rastejo kot gobe po dežju politiki, analitiki, ekonomisti ..., vsakovrstni strokovnjaki, ljudje »velikih in mogočnih besed« o miru in manj mogočnih dejanj zanj. Skupno vsem je, da so nemočni. Tako kot drugi ljudje. Mi vsi. V trušču oklepnikov se ne sliši besede.

»Ko se podirajo temelji reda, kaj more storiti pravični?« je zapisal psalmist že pred tisočletji (Ps 11). Zadrega tega vprašanja ni nekaj novega. Tudi obnašanje ljudi v takih časih se ni spremenilo. Stojimo pred neprebojnim zidom zla. Na tej in na oni strani je človek, so ljudje. Bratje in sestre po Adamu in Evi. Oba iz Božje roke po svoji naravi nista za hudobijo. Človek je nastal iz stvariteljske moči življenja za življenje, iz dobrote za dobroto, iz ljubezni za ljubezen. Nasproti je hudobija poželenja, ki zanika resnico, zavrne Božjo pravico. Tu je poreklo vsega zla in trpljenja.

Posredi človeške nemoči je načrtno postavljena tudi beseda rešitve. Spregovoril jo je Stvarnik sam in jo naznanil človeškemu rodu z razodevanjem tega načrta. Trasira pot miru. Božji Sin in Sin človekov Jezus Kristus jo je hodil prvi in s tistimi, ki hodijo za njim, uresničuje mir danes. Zid, ki ga ja postavil človek, ni neprebojen. Zruši se v moči Božjih del, ki uničujejo moči zmot. Presenetljivo je, da prihaja sporočilo v moči besede. Ta beseda iz Božjih ust ustavi rušilno moč granat in hreščanje podirajočih se bivališč.

Letošnji maj je prepoln znamenj te moči. Praznik Jožefa, delavca (1.), je roka varuha vse družine narodov. Gospodov vnebohod (9.) pokaže na cilj, ki nam ga je pripravil Odrašenik sveta. Fatimska Mati Božja (13.) je priporočila, naj se narodi posvetijo njej, da bi zmogli najti rešitev iz stisk svetovne vojne in posebej je prosila za posvetitev Rusije Kraljici miru. Dar binškošnega praznika (19.) je delo Svetega Duha za poslušnost Božji besedi. V njej je moč za uresničitev bratstva med vsemi ljudmi in narodi. Naslednji dan goduje Marija, Mati Cerkev, ki razteza svoj plašč nad vse, kot kaže relief na Ptujski Gori. Stisko ljudi v vojni izročamo Mariji, Pomočnici kristjanov (24.) v narodnem svetišču na Brezjah. Nedelja Svete Trojice (26.) usmeri naš pogled v skrivnost nevidnega Boga. Vidimo pa pri vsaki maši kruh in vino, ki sta Gospodovo Rešnje telo in kri (30.). Jed in pijača, ki hrani vero, upanje in ljubezen. Brez te hrane kristjani ne moremo živeti.

Velikonočno veselje hrani živo upanje. Priče so mučenci. Bl. Alojzij Grozde (27.), prosi za nas! Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
M +44 736 53 53 900
http://www.skm-london.org.uk
e-naslov: info@skm-london.org.uk

AVSTRILA
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
M (*43) (0)660-657-94-33
duhovnik: Matija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO
oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
župnik: Gregor Semrl
e-naslov: semrl.gregor@gmail.com

FRANCIJA
DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt, 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
Slovenske maše so v cerkvi sv. Filipa in Jakoba v Chatillonu
župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA
Vse informacije pri delegatu J. Kaminu (glej zgoraj)

HRVAŠKA
SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rkc.si

ITALIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889
e-naslov: donkarel@tiscali.it

NEMČIJA
KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
Dori Pečovnik
govorec za Slovence pri NŠK
Landsberger Str. 39, 80339 München
M *49 (0)175 2462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN
Kolonnenstr. 38, 10829 Berlin
župnik: Dori Pečovnik
T *49 (0)1752462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com

SLOWENISCHE KATH. SEELSORGE FRANKFURT
Hühnerweg 25, 60899 Frankfurt
Trenutno ni slovenske maše.
Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
Ukinjena. Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA MANNHEIM
Ukinjena. Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA STUTTGART
Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com
župnik v pokoju: Martin Retelj
e-naslov: reteljmartin@gmail.com
T *49 (0)173 4772 422

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA AUGSBURG
Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA ULM
Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA MÜNCHEN
Landsberger Str. 39, 80339 München
T *49 (0)89 221 941, F 089 219 379 016
e-naslov: slovenischsprachige-gemeinde.muenchen@ebmuc.de
župnik Dori Pečovnik
e-naslov: lpecovnik@ebmuc.de
T *49 (0)175 2462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com
diakon Ralph Prausmüller
e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST BEOGRAD
Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lojze.letonja@gmail.com

ŠVEDSKA
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
M (+46) (0)708 278757
T (+46) (0)31 7115421
župnik: Zvonko Podvinski
e-naslov: zvone@telia.com;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICARSKA-LIECHTENSTEIN
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ZÜRICH
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Francoski živi kamni v slovenskem mozaiku

Izkušnje francoskih kristjanov, ki so se vrasli v slovensko skupnost v Loreni

Slovenska katoliška misija Freyding-Merlebach v škofiji Metz je na rudarskem področju HBL Lorene že krepko zakorakala v 104. leto obstoja. Začetki pastoralne oskrbe so bili obiski slovenskih duhovnikov, ki so prihajali za krajši ali daljši čas na to področje, saj je v preteklem stoletju imelo pomemben dejavnik – rudnik.

Zanimivo je tudi dejstvo, da je ravno slovensko društvo svete Barbare iz Jeanne-d'Arca blizu Saint-Avolda poslalo v Ljubljano na škofa prošnjo, da bi dobili stalno duhovno oskrbo. Tako so se prekinili obiski duhovnikov študentov in smo v Merlebachu prešli pod stalno misijo. Vrstili so se duhovniki, zadnji med njimi msgr. Stanko Grims, ki je na tem področju neutrudno delal kar 50 let. Škof Stanislav Lenič me je že za časa bogoslovja v ljubljanskem semenišču zaprosil, da bi zamenjal dušnega pastirja Stanka Grimsa v Merlebachu. Po enem letu razmisleka sem odgovoril škofu Leniču: »Sprejemem pod pogojem, da zaključim teološki študij v Metz.« Septembra 1980 sem pričel s študijem v semenišču v Metz. Sledila sta licenciat in, ko sem bil že na žu-



Plošča pove, kaj je v hiši.

pni, leto magisterija, brez katerega nisem imel kot duhovnik dostopa do višjih državnih šol, na katerih sem potem 17 let poučeval verouk. To delovanje je bilo možno le na konkordatnem ozemlju Alzacije in Lorene. S škofom Paul-Josephom Schmittom sva se dogovorila, da vsa tri študijska leta, za katera

je zame poskrbela škofija Metz, odplačam z delom na francoskih župnijah. V resnici pa nisem čakal do leta 1985.

Ko sem bil še kot bogoslovec v semenišču v Metz, sem ustanovil Društvo prijateljev slovenske katoliške misije z enim samim ciljem, da pridobimo lastne prostore. V Parizu je g. Nace Čretnik šel nekaj let pred tem v nakup Châtillona prek škofije Nanterre. Meni se ta odvisnost od škofije ni zdela najbolj ugodna. Imel sem med prijatelji dovolj zares zanesljivih ljudi na tem področju, da sem se spustil v drugačno avanturo, ne brez težav.

Približal sem se najmočnejšemu slovenskemu društvu Jadran, da bi v Merlebachu skupno odkupili prostore, v katerih bi lahko delali s skupnimi močmi v prid slovenskemu človeku. Ideja je bila tudi njim všeč in kaj hitro smo začeli z iskanjem in tudi našli ob železniški postaji v Merlebachu trinadstropno hišo, ki je nekoč bila kitajska restavracija. Delali smo načrte, agencija Olivier Kirsch iz Forbacha je pripravila v podpis predpogodbo. Čez en teden bomo to dokončno uredili, sem se veselil. V naslednjih dneh pride gospod Gusti M. in mi pove, da mora Jadran odstopiti od tega podpisa, in to na zahtevo konzulata SFRJ iz Strassbourga, ki se s tem ne strinja in ne dovoljuje predsedniku Jožetu Z., da podpiše nakupno predpogodbo. Ostali smo sami, vsake tri mesece sem moral na jugoslovanski Generalni konzulat na Boulevard Gambetta v Strassbourg na zasliševanje po dve uri z istimi ponavljajočimi se vprašanji. Le čemu še eno društvo, saj je slovenskih društev v Merlebachu dovolj. Na bolj prefinjen in inteligenten način se



Pročelje in vhod v misijo

je vključila francoska obveščevalna služba, ki me je poklicala na razgovor le dvakrat. Če je še državo strah, potem smo na pravi poti. Samo naprej, sem si krepil odločnost.

Nekaj dvomov je bilo tudi na strani slovenske skupnosti. V kapeli svete Elizabete je bilo pri slovenski maši povprečno 13 vernikov. Msgr. Stanko Grims mi je vedno zatrjeval: »Jaz te bom podprl.« Mislil sem si, da je v vseh teh letih zlate dobe rudnikov le nekaj prihrankov na računu misije. Izkazalo se je, da je bila njegova vsestranska dobrota tako velika, da ni ostalo ničesar na računu. Za njegov pogreb sem moral naprositi Božje ljudstvo, da mi je pomagalo pri kritju stroškov. Ob krsti je bila škaltica za darove. Francoski dekan se je nad tem spotikal, toda prispeval ni nič. Ravno tako za nagrobni spomenik. Na podobno le duhovno podporo sem lahko računal pri slovenski Cerkvi v domovini in takratni ljubljanski nadškofiji, kateri sem pripadal.

Navkljub vsem tem razmeram je začel nastajati mozaik vere, kulture, prijateljstva, človečnosti, kar opisujejo domačini, ki so postali del živega telesa slovenske skupnosti.

Maryline MEYER FUCHS Sprejeta z odprtimi rokami



Svoje razmišljanje in ugotovitve bi lahko strnila pod povzetkom: sem Francozinja, ki sem bila sprejeta z odprtimi rokami v skupnosti katoliške

misije Merlebach. Že kar nekaj let sem članica Društva prijateljev slovenske katoliške misije. Sem katoličanka in se udeležujem slovenskih maš, čeprav ne razumem jezika.

Meni kot katoličanki, ki želi ohraniti živo vero, je obisk maše priložnost, da se v skupnosti vernih prek obreda približam Bogu. To je trenutek pravega »communio« z Bogom in obnovitev mojega duhovnega življenja in odnosa z Njim. Sveta maša mi daje priložnost za slavljenje, skupno molitev, poslušanje Božje besede in duhovnega nagovora ter iskanje povezav z življenjem. Prisostvovati maši na slovenski misiji v Merlebachu je vse to, z dodatkom lepe duhovne povezanosti s skupnostjo, toplimi človeškimi pozdravi, že pred vstopom v kapelo simpatično, spoštljivo in dobrohotno človeško srečanje.

Ko vstopim v notranost slovenske kapele, se moji občutki od nedelje do nedelje spreminjajo, so drugačni. Mešanica radovednosti, spoštovanja, presenečenj nad kulturno in duhovno raznolikostjo, duhovna povezava in oči, ki zakričijo »wha-ouuu!« s pogledom na mozaike, kamnito fresko,

ki daje kraju enkratno noto spokojnosti v že tako napolnjen prostor duhovnosti, iskrenosti, solidarnosti in slovenske pobožnosti, ki brezmejno seže v srce vsakega vernika. Ena sama motivacija navdaja slehernega človeka, to je pogovor z Bogom. Francozi pravimo: »coeur a coeur« – srce ob srcu z Njim, kar se samo po sebi prenese na vso skupnost, iz katere veje ponižnost in preprostost.

Slovenski jezik je dominanten pri liturgiji in v pogovoru med verniki, v francoščini je eno berilo, evangelij dvojezičen, pridiga dvojezična, prošnje za vse potrebe, očenaš, včasih ena pesem in oznana. Moja komunikacija pa je kljub temu bogata. Tudi brez besed, z nasmehom, stiskom roke, lepim pogledom, osvetljenim pozdravom, včasih delimo žalost in usmiljenje. Čudoviti občutki, ko ubrano ljudsko ali zborovsko petje popestri molitev. Poroči se univerzalna emocija, ki presega vse jezikovne meje. Melodije, harmonije in ritmi v meni naselijo občutek spokojnosti, veselja, žalosti, češčenja glede na to, kako jih prepozna moja duša. Rada pojem in pevci so me kaj hitro sprejeli. Slovenci in verniki drugih narodnosti se čutimo v resnici občestvo.

Naša srečanja so priložnost, da se tudi človeško poglobimo ob tem, ko delimo molitev, si med seboj prisluhnemo, se pripravljamo na skupna kosila. Pristopila sem k župnijski kuharski skupini. Ne ustrašimo se pomivanja, ne čiščenja tal ne pospravljanja posode. Vsak lahko doprinese svoj kamenček skupnosti, tako kot so v kapeli kamni iz taborišč, počitniških krajev, slovenske zemlje, Svete dežele, veliki kosi črnega premoga, glineni strešniki nekdanjih hiš, iz vseh teh detajlov stopi pred nas vstali Zveličar, ki slehernega nagovori, in to z močjo.

Pot odprtosti, ki jo duhovnik vodi, predlaga in živi, je za nas Neslovence duhovna in pastoralna opora, pa čeprav je v prvi vrsti namenjena slovenskemu človeku, ki živi na tujih tleh. V skupnosti se ohranjajo tradicije, povezane z velikimi

prazniki in seveda tudi z romanji, kot je vsakoletni shod 1. maja v Habsterdicku, 15. avgusta v mlinu. Povsod nas pričaka podoba Brezjanske Marije. Pri srcu so mi celodnevna srečanja, kjer se tudi s pomočjo kulinarike povzpemo v svet potic, kremnih rezin, nedeljske juhe z rezanci, mesnih posebnostih itd. Biti prijateljica te slovenske sku-



Slike z Gasparijevimi motivi v dvorani

pnosti vradosti moje srce in mi prinaša svetlobo v moje življenje. Merci!

Raymonde ALLARD

Popolnoma novo odkritje

Pred petintridesetimi leti sem se znašla v najhujši življenjski preizkušnji. Potem ko me je mož



nenadoma zapustil in ko so otroci odšli na univerzitetni študij, sem nenadoma ostala sama doma. K vsemu temu so se pridružile še zdravstvene težave in sem se dobesedno utapljala.

Edino, kar mi je prineslo malo kratkotrajne tolažbe, so bile pevske vaje pri našem vaškem zboru. Nikoli ne bom pozabila osebe, ki mi je dobrohotno podala roko in me napotila k duhovniku, ne v naši župniji, temveč k slovenskemu duhovniku Jožetu Kaminu. Poslušal me je. Ni me obsojal. Prek njegove prisrčnosti sem ponovno začutila, da počasi oživljam. Povrnila se mi je tudi molitev. Še več, povabil me je, če to želim, naj pridem še kdaj pod streho slovenske katoliške misije v Merlebach. To je bilo zame popolnoma novo odkritje. Kar sem našla v tej skupnosti, mi je dalo moči, da sem se ponovno postavila na noge.

Slovenci so narod z bogato kulturo. Sprejeti drugega na vse možne načine, jim je pisano na kožo. Znajo poslušati in deliti. Njihov nasmeh se

ne začne in konča na ustnicah, temveč prihaja iz globine srca. Ob nedeljah pri maši ne razumem jezika, njihove pesmi pa me tako prevzamejo, da ne rečem očarajo, da velikokrat pomislim na rek: »Kdor poje, dvakrat moli.«

V teh letih sem se močno in globoko navezala in povezala s to skupnostjo, ki mi prinese toliko duhovne hrane, da je ne bi zamenjala za nobeno drugo obstoječo župnijo. Umirja me in mi daje moč, da sprejemam samo sebe in se odpiram drugim.

Druženje in izmenjave ob nedeljskih mašah in celodnevni srečanjih nas bogatijo in zaznamujejo na področju kulture, tradicije, prazničnih priprav in doživetih praznikov. Teh je toliko, da ni druge izbire, kot da se vsestransko vzravnam. Tudi ko zaradi zdravstvenih razlogov kakšno nedeljo ne morem prestopiti praga slovenske misije, sem v duhu povezana z njimi, vsako nedeljo.

Hvala, ker ste me sprejeli medse.

Bruno PERRIOL

Kot prvi kristjani



Nobenega predhodnega znaka ni bilo, da bi moral pri 27 letih zapustiti domače savojske hribe, mesto Annecy s prelepim jezerom. Bil sem že doktor farmaceutike, v žepu pa sem imel tudi master iz prava in financ.

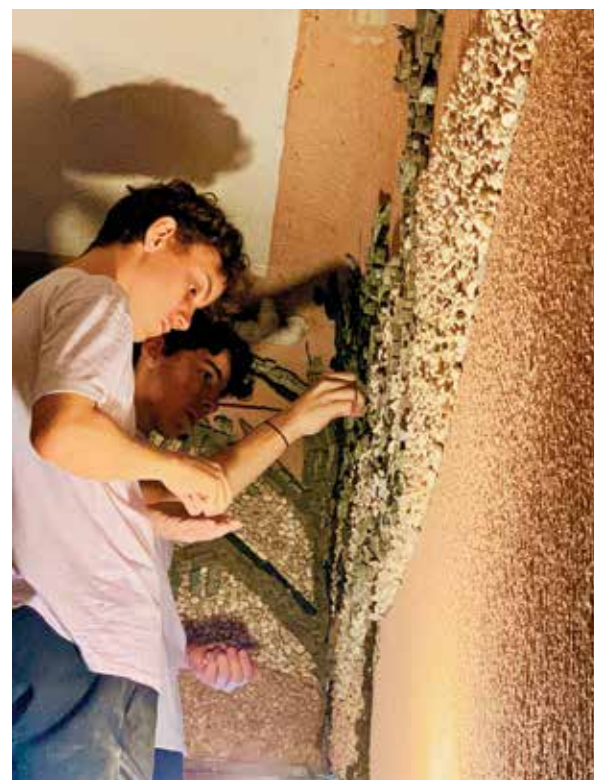
Nenadoma se je moje obzorje zmračilo, nisem razumel zakaj, nisem se več počutil svoboden. Moja prihodnost je postala mračna zaradi težkih in negotovih življenjskih odločitev. Globoko sem

bil ranjen. Zaradi teh pretresov so me prevevale tudi temne misli. Na pobudo svoje družine sem se odpravil na duhovne vaje v Alpe, v sloviti kraj La Flatières nasproti Mont-Blanca na višini 1800 m. Tu je med tem tednom prišlo do nepričakovanega srečanja. Skupina dvanajstih malce turbulentnih mladincev, ki so prišli s slovenskim duhovnikom na teden duhovnih vaj v popolni tišini. Bili so iz Freyming-Merlebacha in okolice, od koder jih je pripeljal njihov duhovnik Jože Kamin.

Od tega trenutka dalje se mi je zdelo, da je v meni Bog ponovno prevzel vajeti v roke. Vse mi je spet uspevalo. Zapustil sem domačo regijo in se preselil v Loreno. Če sem bil v domačem okolju uslužbenec, sem se tokrat postavil na lastne noge in odkupil lekarno in jo vodil. Odločitev je bila tem lažja, ker me je čakala skupnost, ki me je medtem sprejela za svojega. Če sem s težkim srcem zapustil svoje starše in sestre, sem našel tu novo družino.

Kapela svetega Jožefa v Merlebachu me je in me še vedno nagovori na podoben način kot prve kristjane, ki so se zbirali po hišah. Hiša, ki postane vsako nedeljo Cerkev, kjer se med seboj sprejemamo in počutimo resnično kot bratje in sestre, starši in otroci, zbrani okrog skupnega Očeta. Da

bi se jezikovno še bolje vključil v to skupnost, sem si izbral mesečni tečaj slovenskega jezika na politehni šoli v Ljubljani. To mi tudi pomaga, ko slovensko



Mozaik nastaja počasi v vztrajnostjo.



Kapela zažari, ko je v celoti pred očmi.

molim in pojem. Že od rane mladosti sem rad prepeval v zborih in sedaj redno vsako nedeljo prepevam v zboru msgr. Stanka Grimsa pri slovenski maši v Merlebachu. Nastopam tudi kot solist. Zelo rad imam slovenski melos in vibracije, ki jih petje povzroča v srcu. To je tudi moja molitev in meditacija.

Z leti pa se je moje udejstvovanje na področju misije in slovenskih društev pomnožilo. Večinoma opravljam kot blagajnik vse finančne odgovornosti in posle. Občasno pa tudi kakšno tajniško delo.

Master iz menedžmenta mi je pri tem zapletenem juridično administrativnem delu v veliko pomoč. Vsa ostala dela v skupnosti mi niso odveč. Večkrat sem voznik, ko z duhovnikom potujemo na sever Francije, rad strežem pijačo in skrbim za vpise pri celodnevni srečanjih. Ne branim se tudi ročnega pomivanja posode. Uživam, da sem tudi občasno gost velike duhovne skupnosti, v velikih cerkvah, kjer sem tako rekoč tujec. To začutim še posebej v velikih gotskih stolnicah, ki jih v Franciji ne manj-

ka, kakor tudi v različnih romarskih središčih, kot je Lurd, kamor redno poromam vsako leto. Ob teh večjih dogodkih bolj začutim tudi veličino Cerkve.

Kaj hitro pa se ponovno rad vživim v slovensko skupnost v Freyming-Merlebachu, kjer se vsi poznamo, in me prevzame občutek, da je hiša našega sobivanja tudi Božja hiša. To je nekaj posebnega. Bog se mi zdi še bližje kot Oče, ki pozna vse moje moči in šibkosti, in ki mi je začrtal pot, po kateri hočem hoditi tudi v prihodnje.

Marc BENETTI Srce za vse



Za slovensko kapelo svetega Jožefa vsestransko skrbim že vse od leta 2013. Prvi dve leti sem to opravljal z mamo, dokler ni odšla v večni Božji objem.

Po tridesetih letih vsestranskih uslug na francoski župniji v Merlebachu sem ostal nenadoma

brez stalne župnije. Slovenski župnik Jože Kamin je tedaj izgubil dolgoletno sodelavko Mici Mav. Pri oznanilih je zaprosil, da bi se prijavil kdo, ki bi skrbel za krašenje in čistočo kapele. Moja mama, ki je redno zahajala k slovenski maši, je najprej to sprejela skupaj s svojo prijateljico. Prelomna situacija in mamino povabilo, naj ji priskočim na pomoč, me je zvalila pod slovensko streho. Župnik Jože mi je dal tedaj ključke za tri mesece. Res je, da sem potreboval kar nekaj časa, da sem se lahko popolnoma vživel v ta novi svet. Premolil sem pred Bogom in Marijo in jima obema rekel tako kot Samuel: »Tukaj sem, tvoj služabnik posluša.« Nato je šlo vse gladko, saj sem bil večš tovrstnega dela in služenja Cerkvi.

Slovenska kapela in misija sta zame kot velika odprta knjiga, v kateri nas najprej nagovorijo čudoviti mozaiki, delo vernikov. Spregovorijo nam najprej po paleti barv, po sporočilni vsebini, po grobosti odsekanih kamenčkov, kakor zna biti tudi naše življenje. Od daleč pa se vse to zlije v eno skupno mehko, lepoto.

Te barve si drznem primerjati našemu vsakdanjemu življenju, ki najde, klub razburkanosti, prešernosti veselja in vznemirljivosti svojo tolažbo in končno pomirjenost v Bogu. Nežni pogled Brez-

janske Marije me vedno nagovori v duhu priporočila: »Storite vse, kar vam bo rekel.«

V kapeli skušam po svojih močeh tudi krašenje uskladiti z liturgičnim časom in mu od blizu slediti. Tudi rože, dekoracije, zavese, prti nam spregovorijo. Vse lepo, ki nam ga je Bog podaril, moramo upoštevati in uporabiti. Ob tem imam še eno vodilo Arškega župnika: »Nič ni prelepo za Boga.« Bog nas obsipa s svojo dobroto. Po naših rokah jo postavimo na pravo mesto.

Veliko srečo imam, da lahko kadarkoli vstopim v to kapelo za adoracijo, molitev, meditacijo in si nabere novih moči.

Ne moja mama ne jaz nimava slovenskih korenin. Oba sva bila sprejeta z odprtimi rokami v tej veliki družini, vedno z veseljem in vabljivim nasmehom na obrazu.

Ta skupnost ima odprto srce do vseh brez držka. Velika krščanska skupnost, ki živi v sprejemanju drugega na zelo konkreten način. Moja mama mi je pred smrtjo tolikokrat ponavljala: »Le glej, da boš to kapelo vedno lepo okrasil in počistil, da se bo vsak, ki bo prestopil njen prag, počutil, kot da je pripravljena prav zanj. Tako se bo vsak v njej dobro počutil in bo odšel z lepim spominom in pomirjen iz nje.«

Christophe SAVIDAN Priložnost za rast

Svojemu krajšemu razmišljanju bi lahko dal naslov: Prek zakonskih meja slovenske odiseje. Izvor človeka igra ključno vlogo pri njegovi identiteti, v odnosu do drugih, slednje še posebno velja za skupno zakonsko življenje.

Spoštovanje, ki ga čutim do Irene, ki je slovenskega izvora, je hkrati volja, da jo spoznam in ljubim v vseh pogledih, zaradi katerih je enkratna, in s tem postanem priča kulturnim razlikam, ki se porajajo le v sožitju.

Vzeti za ženo Ireno in iti z njo v Slovenijo, pomeni deliti njeno kulturo, ji izpričati svojo naklonjenost in spoštovanje, ki ju nosim glede na njene koreni-

ne. Slednje postane pomembnejše kot samo geografska avantura. To dokazujeta tudi potrpežljivost in odprtost v osrčju zakona, ki ga deliva že 35 let.

Če je potrebno, potem naša zgodba pričuje, kako ljubezen lahko postane vodilo pri izbiri drznih in hkrati hvaležnih dejanj in kako lahko življenje znotraj zakonske in družinske celice obogati naše celotno življenje. Družinski obiski kakor obiski na slovenski katoliški misiji v Merlebachu porodijo v meni močna čustva in pričakovanja. Ta srečanja so zame kot rodovitno polje bogatih izmenjav med prijatelji, sosedi, družinami. Za marsikoga je slovenska misija kraj, kjer se nudi priložnost za rast in obogatitev osebne vere. Osebno prihajam pod to streho v duhu spoštovanja Irenine vere, ki je prek različnih običajev in tradicije, srečan v njej močno



zakoreninjena. Topel sprejem članov skupnosti misije in njihova gostoljubnost pa sta okvir in hkrati okolje, ki človeka vsrka in spodbuja k sožitju, izmenjavi, sodelovanju in v meni pušča dobre občutke in vtise.

Vedno znova odkrivam kapelo, prezbiterij z oltarjem, celoten molitveni prostor, ki v meni zbudi

refleksijo in kontemplacijo. Iz vse te mešanice arhitekture in vedno nove okrasitve prostorov veje duh notranje harmonije in miru. Mislim, da številni začutimo ob vsem tem prostorskem in versko bogatem nedeljskem nagovoru duhovnika iskreno ter globoko občudovanje nad vsestransko lepoto, ki seva in veje iz slovenske duhovnosti.

Ko tako prisostvujem nedeljski maši kakor različnim celodnevnim srečanjem misije, se mi nudi priložnost, da se potopim v bogato vsestransko izkušnjo, ki me navdaja s ponosom, da smem prisostvovati tem srečanjem in hkrati ugodim svoji ženi, da se jih udeleži.

Marcelle DELUS

Preprosto in iskreno



V svoji mladosti sem velikokrat slišala za legendarni dobrotljiv in dobronameren sprejem duhovnika msgr. Stanka Grimsa. Ko sem ga tako spoznala pri maši v Hospice Ste Elisabeth, je pri pridigah vedno govoril slovensko in nemško. Z mamo sva pričeli hoditi k tej slovenski maši. V naročju sem nesla k maši tudi hčerko Emanuelo, ki je bila stara komaj tri mesece. Kar nekaj let smo redno hodile k slovenski nedeljski maši, vse do dne, ko so jo leta 1983 ukinili. K nedeljski maši smo se napotile na francosko župnijo Gospodovega rojstva v Merlebach. Tam je moja hčerka tudi šla k prvemu svetemu obhajilu in k birmi. Nenadoma je zbolela mama in nato še mož. Oba sta po daljši bolezni umrla. Vedno smo v mesecu juliju dali za sveto mašo, za pokoj duše in molili za nju. To pa je bil čas šolskih počitnic, med katerimi je bil dekan cel mesec odsoten. Nadomeščal ga je

slovenski duhovnik Jože Kamin. Navajeni smo bili njegove maše, saj je bila to že družinska tradicija, da sredi julija molimo za mojega moža in za pokojno mamo.

Neke nedelje po maši smo se mu približali. Predstavili smo se in malce z njim poklepetali. Povabil nas je, naj obiščemo misijo. Nekajkrat sem potem prišla k slovenski maši in ponovno za božič. Po lepi in bogati večerni božični maši nas je duhovnik povabil v nadstropje na domače pecivo, ki so ga napekli njegovi verniki in na kuhano slovensko vino. Ker nisem hotela sama iti gor, me je nagovoril z besedami: »Saj me ne boste pustili, da ga bom moral sam popiti.« To se mi je zdelo tako enkratno, preprosto in iskreno, da smem s skupnostjo deliti skodelico kuhanega vina in domače slovensko pecivo. Od tistega dne sem postala redna članica društva, skupnosti in župnije.

Nadine KLEBER

Moja nova družina



Ko sem se vrnila s počitnic in ponovno pričela z delom, sem svojim kolegicam pripovedovala o vsem tem, kar sem doživela lepega, novega na tej destinaciji. Dežela me je očarala. Kmalu mi ena izmed kolegic ponudi naslov slovenskega rudarskega in pevskega društva ATSO iz Aumetza. V ponedeljek, 12. septembra 2012, sem šla na ta naslov in se vpisala na dopolnilni pouk slovenskega jezika. Redno sem ga obiskovala, čutila sem, da še nisem našla tega, kar sem nesluteno iskala. Učitelj dopolnilnega slovenskega jezika je bil gospod Jože Kamin, duhovnik iz Merlebacha. Prvič sem se srečala z njim pri vpisu. Slednji me je čez nekaj mesecev povabil, naj obiščem še eno slovensko skupnost, in to v Merlebachu. Tu sem počasi začutila, da sem našla to, kar mi je manjkalo v mojem življenju. Nedeljska maša je name naredila močan vtis. Besede francoske pridige so mi šle do srca, kot da bi bile namenjene samo meni. Moja duša se je počasi umirjala, ponovno sem začutila, da se približujem Bogu.

celodnevno srečanje. Na začetku sem bila malce boječa, slovenski župljani pa so me hitro opogumili. Med njimi je prevladoval slovenski jezik, s prgiščem slovenskih besed sem se skušala približati tistim, ki so bili bolj večji slovenskega, oziroma tu na meji nemškega jezika. Počutila sem se sprejeto v to veliko skupnost prijetnih oseb, ki znajo spoštovati tradicijo, ki mi je všeč, da o dobrotah slovenske kuhinje in peciva ne govorim.

Misija je postala moja nova družina. Duhovnik in verniki imajo poslušno uho. Pri mašah sem dobila novih moči, ki jih še kako potrebujem za nov teden za delo v bolniškem okolju. Ob vceptivu v to skupnost sem začutila novo duhovno sporočilo in bogato društveno življenje. Navdušena sem nad njihovim ljudskim petjem in vsestranskimi anekdotami, s katerimi prihajajo tako spontano na dan. Pri mizi mi pogosto govorijo o svoji preteklosti in prihodu v Francijo. To medsebojno bogatenje izkušnji mi je všeč. Duhovno življenje na misiji je zame v teh nekaj letih trdna podlaga novega zaupanja tako v človeka kot v Boga. Da bi le čim dlje ostali v takem duhu skupaj!

Leta 2012 sem si za svoje poletne počitnice izbrala Slovenijo. Ta lepa dežela je naredila name močan vtis, da ne rečem, da me je dobesedno očarala.

Po tem duhovnem doživetju sem bila nekaj tednov pozneje povabljen pod isto streho na

Jacky ZAPP

Pomembno poslanstvo



Misija. Lingvistično fonetična sestavina treh zlogov, ki opredeljujejo pomembno poslanstvo tako osebe kot ustanove. Pod tem izrazom si lahko celo zamislite naslov akcijskega filma.

S slovensko misijo sem povezan že prek štirideset let, še za časa, ko je bil Jože Kamin bogoslovec, nato diakon in mlad kaplan v Freyningu, kjer sem stanoval kakih pičlih dvesto metrov od velike cerkve svetega Mavricija. V tej cerkvi je bilo kar lepo število ministrantov, med njimi tudi jaz. Nekega dne nas Jože, Joseph smo ga mladi preprosto imenovali, povabi, naj pridemo pomagat pri obnovi stare hiše sredi sosednjega mesta Merlebacha. Od tega dne imam še vedno prvi prizor »misije« pred

očmi. Vstopili smo v hišo, kjer so včasih bili trije frizerski saloni, dokler se ni njena podoba spremenila v ognju. Stene so bile še napojene z vonjem in sivino, vidna posledica požara, ki so ga uspeli pravočasno pogasiti, saj ostrejša ogenj ni zajel. Tam, kjer je danes v kapeli daritveni oltar, se spominjam težkega usnjenega brivskega stola s srebrno lesketajočim obodom in utrujenim, raztrganim zelenim usnjem. Sam je kraljeval sredi tega prostora nad napol gnilim parketom. Vse je bilo videti, kot da smo vstopili v zapuščeno in že dolgo pozabljeno hišo. Spraševal sem se, le kaj hoče Jože narediti s to »misijo«. Danes vam lahko dam osebni odgovor na tisto svoje vprašanje.

Misija je bila najprej kraj življenja. Kot najstniki smo potrebovali iger in prijetnih zabavnih trenutkov. Ko je Jože počasi pripravljaval z armado prosto-



Praznik je, ko piščali zazvenijo in glasovi zapojejo.

voljcev misijo in preurejal sobo za sobo, je prišel v Merlebach za obdobje dobrih dveh let ali malce več iz Nemčije duhovnik Franc Felc. Nikoli nisem razumel, zakaj je bil poslan v Merlebach in kaj je sploh delal. Kadar podnevi ni spal, se je sprehajal po velikih prostorih misije vedno s knjigo v roki. Molitev ali kultura? Mislim, da je bil ta mož zelo inteligenten in razgledan, nikoli pa ga nisem videl, da bi prijel za kakšen žebelj ali metlo. V tem času smo pa potrebovali delovne roke pri obnovi vseh prostorov, ki je trajala kar nekaj let. Ker je jedel le hrano iz konzerv, smo mu mladi pridali naziv »la piks«. Takrat je bila bolj kot danes med tridesetim aprilom in prvim majem v veljavi noč čarovnic ali Hexe Nacht, kot so ji rekli domačini. V naših glavah se je porodila misel, kaj če bi mu eno ušpičili ravno na to noč.

V šolskih torbicah ali pisarniških predalih smo še imeli nekaj na pol izpraznjenim tubic vodenih barv, ki so nam za to noč prišle še kako prav. Po sredini njegovega Peugeot 305 smo po dolžini potegnili kar nekaj barvnih črt. Naslednje jutro je bilo slovensko romanje v Habsterdick. Ko se je pripeljal pred romarsko cerkev, ni ostal neopazen, mi pa nismo črhnili besede. Takoj naslednji dan se je odpeljal v ličarsko delavnico, misleč, da mu bodo morali prebarvati cel avtomobil. Eno pranje je bilo dovolj in ves vesel se je vrnil na misijo. Naslednje leto je pri oknu bedel pozno v noč, da ne bi ponovno ponoči prišle čarovnice z barvami, je dejal. Zgodaj zjutraj pa je od utrujenosti zaspal, nova ideja je dozorela v naših nagajivih glavah. Ko je stopil iz misije in videl, da ni nobenih barv na avtomobilu, se je prav veselo zasmel. Ta dan smo se mladi ponovno peljali z njim v Habsterdick. Ko je vžgal avtomobil in se začel premikati, je zaropotalo pod avtomobilom. Navezali smo mu prazne pločevinke. Hitreje kot je vozil po avtocesti, manj je bilo ropota, toda pred cerkvijo je zopet bil deležen marsikaterega začudenega pogleda. Še danes se moram tem nagajivostim nasmehnuti.

Misija pa je bila predvsem kraj, kjer smo mladi bili v iskanju identitete in ne preveč zastarele duhovnosti. Jože je bil mlad in nam je znal svet duhovnosti približati. Z njim smo začeli srečanja mladih, ustanovili mladinski oddelek z narodnimi nošami in plesi. Ena gospa je celo prišla iz Ljubljane in nas en teden učila. Bila je sodelavka skupine

France Marolt. Znal nas je navdušiti tudi za kar enotedenske vodene duhovne vaje v francoskih Alpah v kraju La Flatières, na višini 1800 m nasproti Mont-Blanca, kjer se nas je zbralo prek 100 iz cele Francije. Iz Merlebacha se nas je podalo na pot od 12 do 18 vsako leto. Kraj popolne tišine, očarljivega in enkratnega pogleda na zasneženo alpsko gorovje, ki nas je obdajalo vsenaokrog. To je bil izvrsten kraj močnih duhovnih doživetij in osredotočenja svojega življenja na bistveno. Zame osebno je še danes nedeljska maša na misiji nekaj prazničnega, saj nas odpre drugemu v vseh človeških in duhovnih razsežnostih. Najprej molitev v kapeli in nato ob mesečnih celodnevnih srečanjih še človeško in prijateljsko medsebojno druženje ob skupnem kosilu do poznih popoldanskih ur.

Misija, zgrajena z rokami slovenskih izseljencev, rudarjev, njihovih krajevnih prijateljev, upokojenec, mimoidočih mladih in starejših, ki so s svojim pridnim delom dali tej stavbi dušo in neizbrisni pečat. Spomnim se prvih kamnov, ki sem jih pomagal vzditi v prezbiteriju. Ti kamni naj bi predstavljali Cerkev kot občestvo, ki se dviga v nebo, saj gredo v svojih različnih glinenih odtenkih do neba, do stroga naše kapele. Danes je pred tem zidom krstni kamen, na njem skopi mozaik svetega Duha. Danes je ta kapela postala bogata za tisoče drugih kamnov z vsega sveta. Ta sveti kraj v pritličju, nato prvo nadstropje z dvorano, zimskim vrtom, kuhinjo in končno podstrešnimi prostori so v mojem duhu povezani s spominom na žive osebe, ki še prihajajo pod to streho, mnoge pa so odšle v večnost. Ko zagledam bakrene cevi in rjave ploščice, se spomnim Ivana Kastelca, Karla Migliča. Ko vstopim v dvorano in zagledam velike stenske slike z odtenki Gasparijevih motivov, se spomnim mladega poljskega umetnika Jean-Luca Wlaczycy, ki je na stene zares lepo vnesel dušo slovenske miline. Vse mize in vrata je iz hrastovih plohov izdelal mizar samouk, nekdanji rudar Lesnjak. Izdelal je tudi zadnji del stopnic, ki vodijo na podstrešje. Ko pritisnem na stikalo, se vidim v spominu mnogo mlajšega, saj sem številne kakor tudi del električne napeljave povezal še kot mladenič. Ko vstopim v kuhinjo, še vedno zadiši po delu prostovoljnih kuharic, med njimi Mici Mav, ki ni nikoli prestopila praga misije, ne da bi prinesla od doma pladenj zlato zapečenega štrudlja. Toliko

obrazov, ki še danes z nami živijo v teh prostorih. Kaj mi torej pomeni slovenska misija? Zame je to kraj, kjer smo vgradili skupno dušo v stavbo in hkrati skupnost v edinosti kljub vsej raznolikosti. Z vsakim odhodom v večnost se ta skupnost v občestvenem spominu širi, bogati in ne manjša.

Z veseljem priskočim na pomoč z glasbo kot organist. Glasba me navdaja z velikim notranjim mirom in veseljem. Izbiram z ozirom na liturgični čas ustrezne partiture, ki pomagajo k izražanju in spodbudi veselja, meditacije ali skrivnosti in resnosti trenutkov in časov. Dovolim si in poiščem za dosego teh namenov tudi zunaj strogo religioznih partitur. J. S. Bach se tako prepleta s chasing Cars Snaw Patrola, sign of the times Harryja Stylea ali valček Evgenyja Grinka. Često mi po maši rečejo: poznam to melodijo, a ne vem, kdo jo je napisal. Izbor registrov, pritisk na tipke in pedal, orgelska glasba v naši kapeli postane nekaj zelo občutenege. Mehanizem pnevmatičnih orgel iz devetnajstega stoletja je neverjetno obvladljiv. Ko pritisnem na belo ali črno tipko, se vklopijo vzvodi, ki prek treh paličic sežejo pod klopjo orgel vse do osrčja instrumenta, kjer je razporejenih na stotero manjših in večjih cevi. Vsaka je povezana z blazinico na piščali, ki jo odpre in zapre ter spušča zrak, da zazveni, zapoje. To je poseben, pod prsti fizično zaznaven občutek, ki ga ne morem imeti, ko igram na elektronske orgle. V kleti je velik mehanski meh, v drugem prostoru tudi motor, ki vse to poganja. V kapelo pride tako zrak brez vsakega šuma. Te orgle so bile dar redovnic iz kapele v veliki šoli v Oberrainju. Le teden pozneje bi bilo vse to skurjeno. Jožetu so sestre dale še tisoč frankov, da je vse to odpeljal. Mi smo jih pa čistili in odstranjevali staro barvo skoraj celo leto. Izplačalo se je, saj z nami slavijo Boga že skoraj štiri desetletja.

Kot Francoz se čutil priseljca v slovenski katoliški misiji, katere slovenski jezik mi kljub obisku Slovenije še vedno ostaja – na žalost – zelo tuj. Melos slovenskih pesmi pa mi je blizu, zelo pri srcu. Ko spremljam pevce pri maši v naši kapeli, se vsaka nota spoji s človeškimi glasovi, ki dajo prostoru svojstveno vibracijo. Glasba tako postane molitev.

Misija – trije zlogi, ki v meni zvenijo kot povabilo k soustvarjanju nečesa človeško velikega, lepega, za eno samo Bistvo, ki je nad nami vsemi.



Slavje na celodnevni srečanju

Premisleki

Ekonomist dr. Mojmir Mrak za Forbes o reformah

Veliko je bilo obljub o strukturnih reformah, vendar do danes ni bila izpeljana niti ena. Preveč je bilo tudi revanšizma, denimo na področju davkov, z namenom vrniti stvari na stanje obdobja pred Janezom Janšo. To je bilo nepotrebno.



Mislim, da ima ta vlada velik problem z verodostojnostjo. Pogosto kaj napove, nato pa to prekliče ali preprosto ne izpelje. Očitno je vlada tudi strokovno dokaj šibka za pripravo resnih reform. To rešuje z različnimi strateškimi sveti, vendar je njihov domet omejen.

Strateški svet za makroekonomska vprašanja, v katerem tudi sam delujem, je dal kup priporočil, vendar jih je vlada vsaj doslej razmeroma malo upoštevala. Nov test bo pokojninska reforma. V strateškem svetu smo zapisali zelo jasna stališča, kaj bi bilo po našem mnenju smiselno narediti.

Umetnostni zgodovinar dr. Damjan Prelovšek na Portalplusu o uničenih slovenskih gradovih

Naša kulturna zavest temelji na jeziku, saj nam tiskana beseda več pomeni od privzgojene brezbriznosti do materialnih ostankov preteklosti. Na udaru so bile in so še vedno predvsem grajske stavbe, ki so ostale brez varuhov, medtem ko je cerkvena oblast vsaj do nedavna še nekako lahko bdela nad svojo sakralno arhitekturo. Toliko podrtih, požganih in izropanih gradov, kot jih imamo v Sloveniji, bomo težko našli še kod drugod. /.../



S koncem habsburške monarhije in ustanovitvijo Države SHS je mnogo gradov zamenjalo lastnike, ki do njih niso imeli pravega odnosa. Prihajalo je celo do namernega odkrivanja stavb zaradi izogibanja davku na nepremičnine. Če sem prav poučen, sta ob nedavno obnovljenem Snežniku, ki je nemškimi lastnikom služil za letno bivališče, poznejši jari gospodi pa za lovsko postojanko in zato ni premogel uglednejše notranje opreme, edino še Strmol in Tuštanj pri Moravčah nepoškodovana preživela vojno in povojno uničevanje. Med vsemi tremi je le Strmol ohranil nekaj vrednejšega pohištva in umetnin, ki jih je pred vojno v njem zbral njegov lastnik Rado Hribar. Po zaplembi so ga spremenili v protokolarni objekt, enako kot Brdo, le z razliko, da se na Brdu ni ohranilo skoraj nič prvotnega.

Zdravnica dr. Barbara Prosen v Delu ob sprejetem predlogu novele o zdravniški službi

Mislim, da jo vsi opravljamo z veseljem, ker drugače v medicini sploh ne gre. Nekateri jo opravljajo bolj, drugi manj vestno, kot v vseh poklicih, ampak vsi z veseljem. Smo pa tudi mi samo ljudje. Čisto navadni ljudje smo, ki živimo vsak svoje življenje. Ko smo izbrali poklic zdravnika, nismo izbrali poklica medijske zvezde, cirkusanta, klovna, politika, nismo izbrali, da bomo delali kot zaporniki pod prisilo, kar javni zdravstveni zavodi za nas postajajo čedalje bolj.



Saj veste, če otroku stalno ponavljamo, da je baraba, bo baraba postal zares. In pa, če si nekoga želimo pokoriti, bomo s prisilo dosegli kvečjemu nasprotno. To ni nobena znanost, to je zdrava logika. Mislim si, da se vladajoči tega dobro zavedajo, saj konec koncev zastopajo naš narod. Iz tega gre sklepati, da so cvet slovenske-

ga intelekta in da so jim taki osnovni psihološki principi blizu. Prepričana sem, da je tako. In zato naletim ob zid, ko se vprašam, zakaj se potem tako trudijo, da bi uničili še tisto malo dobrega, kar je ostalo od javnega zdravstva v Sloveniji. S takimi ukrepi prisile namreč samo podijo zdravnike ven iz javnega zdravstva.

Ekonomist dr. Matej Lahovnik v Slovenskih novicah o življenjskih stroških

Po statističnih podatkih je mesečni strošek storitev za stanovanje v Sloveniji skoraj enak kot v Švici. V Sloveniji je za 85 kvadratov veliko stanovanje znesek na položnici 260 dolarjev (239,68 evra), v Švici pa 261 dolarjev (240,60 evra). Po položnicah za komunalne storitve in energijo smo tako že ujeli Švico, kjer pa imajo plače in pokojnine seveda precej višje, kot so v Sloveniji.



Največ za komunalne storitve sicer plačujejo v Avstriji, manj kot pri nas pa plačujejo celo na Danskem, v Italiji in ZDA. Seveda je treba upoštevati, da gre za povprečja in da se lahko lokalno zneski tudi precej razlikujejo. Dejstvo pa je, da so visoki zneski položnic za komunalne storitve pri nas vse večji problem.

Gre namreč za nujne življenjske storitve, kjer sicer lahko varčujemo, odpovedati pa se jim seveda ne moremo. Zato so cene komunalnih storitev in energentov ne le ekonomski, ampak tudi socialni in posledično politični problem.

Vse večja težava so dajatve, zaradi katerih se te storitve dražijo. Skoraj dve tretjini cene energentov predstavljajo različne dajatve, med katerimi so tudi tiste, ki so namenjene tako imenovanemu zelenemu prehodu. Ogrevanje je namreč marsikje dražje tudi zato, ker je proizvodnja elektrike iz fosilnih goriv močno obremenjena s kuponi za izpust CO₂, s katerimi se špekulativno trguje na borzi.

NOVICE

EVROPSKE VOLITVE. Volivci bodo novo sestavo evropskih poslancev, ki bodo naslednjih pet let v Bruslju zastopali barve Slovenije, izbirali 9. junija. Stranke pospešeno pripravljajo svoje kandidatne liste. SLS in NSi sta v začetku aprila predstavili svoje kandidate. Nosilec liste SLS, dr. Peter Gregorčič, je povedal, da se bodo v primeru izvolitve zavzemali za uspešnost Evrope, kar bo posledično pripeljalo do uspešnosti Slovenije. Njihova lista naj bi bila tudi najbolj vključujoča. NSi se bo zavzemala za socialno tržno Evropo. Tri ključne točke njihovega programa so mir, gospodarstvo in razumen zeleni prehod.

SLOVENSKA VOJSKA. Minister za obrambo Marjan Šarec in načelnik generalštaba Slovenske vojske Robert Glavaš sta predsednici republike Nataši Pirc



Vir: Splet

Musar predstavila letno poročilo o pripravljenosti vojske v letu 2023. Ocena je enaka kot lani. Stopnja

pripravljenosti SV je za delovanje v miru praviloma dobra, za delovanje v vojni pa nezadostna.

REFERENDUMSKI DAN. Glede na veliko število predlaganih referendumov je stranka SDS predlagala, da bi imeli referendumski dan. Tako bi volivci na referendumu glasovali do enkrat letno, in sicer drugo nedeljo v maju. S tem želijo zmanjšati stroške referendumov in zvišati volilno udeležbo.

PONOSNO IZOBEŠANJE ZASTAV. 7. aprila 1848 je Lovro Toman na Wolfovi ulici 8 v Ljubljani prvič izobesil slovensko narodno zastavo. V spomin na to na tem naslovu vsako leto na ta dan zamenjajo zastavo, na pobudo društva Heraldica Slovenica pa je ta datum od leta 1998 uveljavljen kot dan slovenske zastave. Društvo je leta 1997 na tem mestu odkrilo ploščo, na kateri piše, da je bila postavljena v letu rojstva programa Zedinjene Slovenije. Plošča je sestavljena iz treh slovenskih kamnin v beli, modri in rdeči. Obležje je z letošnjim letom zapisano v register kulturne dediščine.

POT PISATELJIC. Z včlanitvijo v mednarodni projekt Kulturne poti Sveta Evrope – Pot pisateljic so se

v začetku aprila na celjski občini znova poklonili popotnici, svetovljanki, prevajalki, poliglotki in pisateljici Almi Maksimiliani Karlin. Njen kip stoji na Krekovem trgu, stalna razstava o njej domuje v Pokrajinskem muzeju Celje, v njeni majhni hiši na Pečovniku pa je urejen razstaveni prostor. Iz Slovenije so v Pot pisateljic vključene še Zofka Kveder, Lili Novy in Ljubka Šorli.



Vir: Splet

STAVKOVNI VAL SE NE UMIRJA. Zaposleni na večini upravnih enot so peto sredo zapored protestno prekinili delo in opravljajo le nujne naloge. Stavki Fidesa še ni videti konca, v začetku aprila pa je odločitev, da se preoblikuje v stavkovni odbor, sprejel še svet Policijskega sindikata Slovenije.

PADEC PRECEPLJENOSTI. V zadnjih mesecih se je v Sloveniji povečalo število primerov oslovskega kašlja in ošpic. Zdravniki opozarjajo na možnost večjih izbruhov bolezni, vključno z bolj nevarnimi,

Daleč od tistega, kar smo pričakovali

► Stane GRANDA



Slovenija je kot država vse dlje od tistega, kar smo od nje pričakovali. Postaja karikatura »tisočletnih sanj«. Njena značilnost je kraja države povprek in počez in nespoštovanje zakonov. V vladnih časopisih in drugih medijih, drugačnih skoraj ni, javno objavljajo, da je na oblasti kleptokracija, združenje organiziranih tatov. Ne državljanov, ampak funkcionarjev. Žrtev kraj je predvsem država in s tem državljanji. Zanimivo je, da zaradi tega blatenja oblasti ni nihče preganjan. Sodišča enostavno ne uživajo spoštovanja. Zato nosijo krivdo predvsem sama. Ne kot posamezniki, ampak predvsem kot sistem, ki ni doživel nujne transformacije iz komunizma v demokracijo. Simbol stanja je ljubljanski župan, ki ga enačijo s šerifom iz slabih westernov. V njegovem primeru se najbolj vidi, kako in zakaj je to možno. Nad njimi ni ne zakonov ne morale in še manj osebne ali oblastne časti. Naštevanje njegovih grehov bi bilo nesposobno zaradi narave našega glasila, njegovega izdajatelja, ne pa, ker ne bi bili resnični. Ker je družba ideološko popolnoma razklana in je on naslednik »voditelja« Kučana, ki mu kot takemu brezpogojno sledijo, si lahko vse dovolijo.

O naravi in politični podobi sedanje vlade smo že dovolj napisali. Ni je prijetno kritizirati, še manj žaliti in poniževati. Nenazadnje je slovenska država naš največji dosežek v zgodovini. Pa tudi če bi to samocenzuro prekoračili, ne bi bili sposobni pasti na tak nivo, ki je značilen za slovenska politična obračunavanja.

”

»Najtežje je spremenjati oblikovanega človeka!«

Ne samo med pozicijo in opozicijo, ampak predvsem znotraj njih. V Sloveniji politična higiena ne obstaja. Ni tako zaničljive oznake, ki je ne bi smeli uporabiti za vodstvo in pripadnike opozicije. Celotni njihovi otroci so zaradi črno-belega dojemanja družbe deležni groženj in zaničevanj.

Državljanji nekdanjih komunističnih držav, ne samo v Sloveniji, šele po treh desetletjih pretreseni ugotavljamo, kako je komunistični totalitarizem razčlovečil ljudi. Ne samo one, ki so pod njim živeli, ampak enako ali še bolj njihove potomce. Kot bi bili gensko poškodovani od nekdanjih oblastnikov. Potomci so hujši kot starši. Ti so bili taki zaradi pripadnosti ideologiji, sicer pa so vsaj v otroštvu bili deležni nekaj normalnosti. Potomci o njej nič ne vedo, ampak so prepričani, da tako mora biti, ker svet tako deluje. Najbolj tuja sta jim strpnost, tolerantnost, ker je to temeljno nasprotje totalitarizma. Ob tem spoznavamo, da ob zlomu komunizma nekomunisti enostavno nismo bili primerno izobraženi in usposobljeni za prevzem oblasti, kar so »nekdanji« s pridom izkoristili. Povojni poboji so naredili svoje. Priznam, da sem nekaj takega po malem pričakoval in sem zato želel, da se Slovenija čim prej vključi v evropsko skupnost. Tako kot številni drugi sem se zmotil. Zahodnoevropski politiki sedanje generacije se nikoli niso trudili poučiti, kako in v kakšnih razmerah smo živeli. Komunistični totalitarizem podcenjujejo kor Merklova Putina. In sedaj smo tam, kjer smo. Namesto da bi evropski demokrati pomagali k razvoju naših avtohtonih demokracij, kažejo več razumevanja za laži in manipulacije bivših pristašev totalitarizma.

Veliki prevrat smo dočakali v veliki meri goli in bosih. Na naši strani so bile storjene tudi napake, ki so bile posledica neznanja in neusposobljenosti. Ne načel. Najhuje pa je, da so naši nasedli marksistični teoriji, da ima oblast tisti, ki upravlja ekonomijo. Ogromno energije je bilo z naše strani vložene v njen prevzem, oni pa so se še bolj utrdili v sodstvu in predvsem osnovnem in srednjem šolstvu, kjer bolj ali manj vladajo vrednote komunizma. Najtežje je spreminjati oblikovanega človeka!

Je upanje na spremembe, obrat? Gotovo! Samo kdaj! Zaradi nestrpnosti med slovensko opozicijo gotovo ne v bližnji prihodnosti. Ker jo ločujejo bolj osebna kot ideološka nasprotja, nekateri se žal ne morejo sprijazniti z dejstvom, da so tekmeči sposobnejši, funkcija ne določa pameti, se to lahko zgodi poprej, kot to mislimo. Takrat mora največja pozornost veljati šolam. Učnim programom, ne položajem ravnateljev oziroma direktorjev.

kot so otroška paraliza, davica, tetanus itd., saj je precepljenost v Sloveniji padla pod priporočenih 90 %, ki družbi zagotavljajo kolektivno imunost. Najbolj ranljivi so otroci, ki se zaradi zdravstvenih težav ne morejo cepiti proti navedenim boleznim. Razlog odločitve proti cepljenju se pripisuje vse manjšemu zaupanju v znanost in strah pred stranskimi učinki.

DIREKTNO POVEZOVANJE KMETOV IN KUPCEV. Samooskrbni projekt Oskrbovalnica je nastal zaradi želje povezovanja in neposrednega stika med pridelovalci in odjemalci. Kupci preprosto odprejo spletno stran Oskrbovalnica.si, izberejo ponudnika, izberejo izdelek in ga ob dogovorjenem času prevzamejo. Želja koordinatorjev je, da se s časom vzpostavijo vezi med kmetom in kupcem, ki bo prvemu pomagal do manj stroškov s prodajo in marketingom, drugemu pa zagotovil sveže, ekološko pridelane izdelke iz domačega okolja.

MAŠE ZA SLOVENSKE MUČENCE. V cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani bo 30 zaporednih prvih petkov darovana maša za slovenske mučence, ki so bili žrtve totalitarnega sistema. Prva je bila darovana v začetku aprila, in sicer za Lamberta Ehrlicha, idejnega očeta slovenske države.

NOVI GDA. Marca se je po mnogih letih od odgovorne vloge generalnega duhovnega asistenta v skavtski organizaciji (ZSKSS) poslovil Janez Kobal, njegovo vlogo pa za nadaljnja tri leta prevzema Matej Gnidovec. Njegova vloga bo spodbujati slovenske skavte pri njihovi duhovni rasti, povezovati ostale duhovne asistente in povezovati organizacijo s slovensko Cerkvijo.

TEDEN SLOVENSKE DRAME. V Kranju se je s podelitvijo nagrad sklenil 54. teden slovenske drame. Šeligova nagrada za najboljšo predstavo v celoti je šla Mrakijadi v izvedbi SNG Drama Ljubljana. Nagrado Slavka Gruma je prejela Iza Strehar za besedilo Nezakonske matere.

ŠPORT

SMUČARSKI SKOKI. Peter Prevc, ki je postal prava legenda smučarskega skakanja, je 24. marca nastopil še zadnjič in izrekel slovo svoji dolgi karieri. V eliti je vztrajal 15 let, v tem času pa dosegel 12 medalj, veliki kristalni globus, 3 letalne globuse, zlatega orla, svetovni rekord itd. Njegov zadnji polet je spremljalo mnogo zvestih navijačev tako v živo v Planici kot prek prenosa v živo.

MOTOKROS. 7. aprila je v Riola Sardu potekala tretja preizkušnja svetovnega prvenstva v motokrosu. Tim Gajser, ki je bil zelo uspešen že na kvalifikacijah en dan prej, je zaostal le za trenutnim prvakom, Špancem Jorgejem Prado. Oba sta hitro prevzela prednost pred ostalimi, vendar Gajserju tekmeča žal ni uspelo doseči in je na koncu slavil drugo mesto.

KOLESARSKA STEZA PRIMOŽA ROGLIČA. Zagorje ob Savi, občina slavnega kolesarja Rogliča, je dve leti nazaj pričela z gradnjo kolesarske steze, posvečene športniku. Ker si domačini želijo navzočnosti Rogliča ob dogodku, kolesarska steza uradno še ni odprta, je pa že primerna in odprta za uporabo.

ODBOJKA. Slovenske odbojkarice sede so na dobri poti do paraolimpijskih iger v Parizu. V Daliju na Kitajskem so v klasifikacijah dosegle zmago proti Nemčiji z rezultatom 3 : 1. Nato so premagale Ukrajino s 3 : 2 in Japonsko s 3 : 0. Če jim uspe doseči Pariz, bo za trenutne evropske podprvakinja to 4. nastop na paraolimpijskih igrah.

PLEZANJE. Najuspešnejša športna plezalka Janja Garnbret je bila na uvodni tekmi svetovnega pokala v športnem plezanju v disciplini balvani najboljša v kvalifikacijah, v polfinalu in finalu. Kot edina je v Kečjau na Kitajskem preplezala prav vse balvane.

KOLESARSTVO. Gal Gilvar, 21-letni član ekipe UAE Team, je v Villi di Cardignano dosegel zmago enodnevne dirke Giro de Belvedere. Mlademu kolesarju je tako uspelo pridobiti redki naslov, ki je ušel celo Tadeju Pogačarju. Ostali Slovenci na tekmovanju so odstopili.



Gal Gilvar, Vir: splet

Slaščičar

1. Katero slaščico prikazuje fotografija? Napiši.



RATOT



CATIPO



MNAKRE RZINEA



PRSKAREKMU GNICAIBA



OTKPIŠ



OLČABJNI VIZATEK



LEDGLADO



ROKF

2. V okence vpiši številko sladice, ki je opisana.



1)

a) Čokoladna z mareličnim nadevom je znana sladica z Dunaja.

b) Obstaja veliko različnih okusov, največ je sadnih.

c) Je sladica, ki jo spečemo za praznike.

č) Na Bledu jih pripravljajo od leta 1953.



2)

3)



d) Najbolj znana je orehova z rozinami.

e) Tista, ki jo postrežejo na poroki, mora biti nekaj posebnega.

f) Je priljubljena poletna sladica.

g) Sestavine: listnato testo, vaniljeva krema, sladka smetana.



4)

3. Napiši glagolski par.

kuhati - <i>skuhati</i>	pečti -
streči -	valjati -
mešati -	rezati -
mazati -	jesti -

4. Vstavi besede v ustrezni obliki.

Prekmurska gibanica je znana specialiteta _____ (prekmurska kuhinja). Včasih so jo postregli le ob _____ (prazniki), saj peka gibanice ni bila poceni. Prekmurska gibanica je iz _____ (dve vrsti) testa in štirih nadevov: makovega, skutnega, orehovega in jabolčnega. Visoka mora biti od 5 do 7 _____ (centimetri). Prekmurska gibanica mora biti sočna, ne preveč mastna in sladka.



5. Reši uganke.

1.

Kruhki, ki niso v peči pečeni, malo rjavi in malo rumeni rahli in sladki od marmelade – maškare vzele jih bodo prav rade.

2.

Včasih žarke meče v svet, včasih pa je sladoled.

3.

Rahel biskvit premažemo s kremo, ga okrasimo in svečke prižgemo.



6. Ali znaš odgovoriti?

Kako se imenuje piškot iz testa, v katero so vmešani med in dišave?

- a) rogljiček
- b) medenjak
- c) kreker

Kako se imenuje glinena posoda za peko (tradicionalne) slovenske potice?

- a) potičnik
- b) pehtranka
- c) orehovka

Kako se imenuje obrnjemu stožcu podobna posodica iz testa za sladoled?

- a) lonček
- b) lučka
- c) kornet

Kako se imenuje slaščica iz biskvitnega testa, nadevana s stepeno smetano ali snegom in oblita s čokolado?

- a) indijanček
- b) pita
- c) krof

Kako se imenuje navadno lesena priprava v obliki valja z dvema ročajema za valjanje testa?

- a) kuhalnica
- b) valjar
- c) deska

Kako se imenuje torta s progami ali lisami, ki se naredijo z zelo rahlim mešanjem svetle in temne mase?

- a) tiramisu
- b) potratna potica
- c) marmorni kolač

REŠITVE:

1. torta, potica, kremna rezina, prekmurska gibanica, piškot, jabolčni zavitek, sladoled, krof
2. a) 1, b) 4, c) 2, č) 3, d) 2, e) 1, f) 4, g) 3
3. kuhati – skuhati, streči – postreči, mešati – zmešati, mazati – namazati, pečti – speči, valjati – zvaljati, rezati – narezati, jesti – pojesti
4. prekmurske kuhinje, praznikih, dveh vrst, centimetrov
5. krof, lučka, torta
6. b, a, c, a, b, c

Igra za učenje jezika: VERIŽNA ZGODBA

Najprej nekaj učencev (3–5) zapusti prostor. Eden od tistih, ki so ostali v prostoru, pove ali prebere kratko zgodbo. Nato pokliče prvega od tistih, ki so zunaj. Eden od učencev mu po svojih besedah pove zgodbo, kot si jo je zapomnil. Ta jo pove naslednjemu, ki vstopi. Igra teče toliko časa, dokler ne pridejo vsi nazaj v skupino. Končno verzijo zgodbe nato primerjajo z originalom.

Ilustratorka Maja Kastelic

Bliža se bolonjski sejem

»Če želite, da bi bili otroci pametni, jim berite pravljice. Če želite, da bi bili še bolj pametni, jim berite še več pravljic.«
(A. Einstein)

Po knjižnem sejmu v Frankfurtu, ki je bil prejšnje leto, bo Slovenija letos častna gostja na knjižnem sejmu otroških knjig v Bologni. Program našega gostovanja sicer še ni povsem znan, a tradicionalno ob sejmu poteka tudi prestižni mednarodni sejem ilustracij. Žirija vsako leto izbira med več kot tisočimi prijavljenimi avtorji, zadnja leta pa se na razstavo uvrščajo tudi slovenski ilustratorji in ilustratorke. O tem je spregovorila ilustratorka Maja Kastelic. Njena udeležba na razpisu ji prinaša priložnost, da predstavi svoje uspešne ilustracije tudi na razstavi v Bologni.

Obstaja nekakšno pravilo, da je pri knjižnih ilustracijah za naše najmlajše zelo dobrodošla družba odraslega (vzgojiteljice ali staršev), ki otroka vodi – ga sprašuje, kaj vidi in mu pomaga pri gradnji pravljic in razvijanju domišljije. V slikanicah se skriva mnogo podob in še mnogo več zgodb. Kakšna bo zgodba, kako in v katero smer se bo razvijala in kako se bo končala, pa je odvisno predvsem od mladega »bralca« in njegovega odraslega spremljevalca. V vrtcih, denimo, imajo otroci vsakodnevno možnost poseganja po knjigah v različnih knjižnih kotičkih. Izbrane knjige, ki so tam razstavljene, morajo biti ustrezne; če imajo pretirano količino besedila, lahko odvrnejo zanimanje otrok, na drugi strani pa lahko primerna količina ilustracij in zanimiva vsebina pritegne njihovo pozornost ter jim s tem omogoči lažjo predstavo celotne zgodbe.

Ilustratorka Maja Kastelic (1981), rojena v Trebnjem, je dokončala študij slikarstva, filozofije in teorije vizualnih umetnosti. Preden je začela poklicno pot v otroškem založništvu, je več let delala kot retušerka pri restavriranju fresk. Leta 2015 je z izidom svoje prve avtorske slikanice *Deček in hiša*, za katero je prejela nagrado Hinka Smrekarja, takoj navdušila tako bralce kot strokovno javnost. Hkrati ji je po uvrstitvi v elitni izbor ilustracij na sejmu otroških knjig v Bologni odprla vrata v tujino. Kastelčeva pravi, da je bilo to zanjo veliko presenečenje, saj te takšen dogodek zaznamuje kot dobrega in profesionalnega ustvarjalca v mednarodnih vodah.

Prav tako je slednje dobro za prepoznavnost in kontakte, da so v katalogu vidni tvoji podatki, saj

se na to naslanjajo vsi založniki in uredniki. Slikanica *Deček in hiša* je do zdaj izšla v štirinajstih državah, kot ilustratorka pa Maja Kastelic sodeluje še s številnimi tujimi avtorji in založbami, saj sama pravi, da se lahko takšno sodelovanje na razstavi obrestuje šele čez čas. Z založbami v nekaterih državah sodeluje neposredno, v drugih pa so bile kupljene pravice za njene slikanice. Velik uspeh so prav tako pozele njene čudovite ilustracije za slikanico H. C. Andersena z naslovom *Potovanje njegovega življenja*.

Kastelčeva redno sodeluje z revijo *Ciciban* ter na razstavah, tako samostojno kot tudi skupinsko. V reviji *Cicido* redno objavlja in likovno pretvarja kratke pesmi slovenskih avtorjev v protostripe. Upodobila je že denimo pesmi Nika Grafenauerja, Ferija Lainčka, Vide Jeraj, Anje Štefan, Toneta Pavčka, Neže Maurer in drugih. Ilustrirala je celo znano pravljico Svetlane Makarovič *Korenčkov palček*. Kljub vsem uspehom v svojem ustvarjanju pa pravi, da ji ilustracija knjige *Deček in hiša* pomeni največ, saj se je ob njej in z njo ogromno naučila. Gre za nebesedno avtorsko slikanico o otroški radovednosti, iskanju in intimnih labirintih, obenem pa gre za poklon kulturi in nostalgiji lepote starega.

Tako kot pri marsikateri dejavnosti v današnjem svetu, se tudi v primeru ilustracije postavlja vprašanje, kakšna prihodnost jo čaka v trenutni digitalni dobi. Kastelčeva pravi, da ilustracija in ves knjižni trg v nasprotju s pesimističnimi pričakovanji izpred let, ko je bilo dosti pompoznega govora o e-knjigah in koncu knjige kot take, naravnost cvetita. Epidemija je po eni strani sicer zavrla živahno sejmsko dogajanje, po drugi pa je knjižni trg nepričakovano zrasel, kar kaže na potrebo po knjigah in kulturi, zlasti v časih, kot so ti. Po vsem svetu se vrstijo knjižni



Likovno ustvarjanje slikarke Kastelčeve

dogodki in razpisi za ilustratorje, knjiga počasi spet dobiva status kulturnega predmeta, podobno kot vinilne plošče. Znano in dokazano namreč je, da branje in listanje po knjigah naše misli in notranje življenje neizmerno bogatita. Seveda je pomembno tudi, kaj beremo in kaj gledamo, tu pa je zaveza za kakovost pri ustvarjalcih samo še bolj obvezujoča in navdihujoča (M. Smolič, 2023).

Majo Kastelic zelo navdihuje slogan, ki ga je nekoč podal že Marc Chagall: *Če ustvarjam iz srca, uspe skoraj vse; če iz glave, pa skoraj nič.*



Korenčkov palček in Sapramiška



Anthony v Parizu

Družabna pravda

Med slovenskimi povojnimi begunci po drugi svetovni vojni so bili tudi nekateri člani in voditelji Zveze združenih delavcev, sindikat s katoliško osnovo, ki je pred pričetkom vojne bil številčno pomembnejši od ostalih sindikatov v Sloveniji. V begunstvu so se člani hitro zbrali pod imenom Družabna pravda in začeli izdajati istoimensko glasilo, ki ga je urejal duhovni vodja Andrej Križman. Sicer naj bi glasilo izhajalo v Rimu, vendar je tudi najti podatke, da so bile (vsaj) nekatere številke razmnožene na ciklostilih v begunskih taboriščih po Italiji, kjer so izhajali dnevnik Zedinjena Slovenija in drugi. Andrej Križman je nato odšel v Ekvador; do takrat, septembra 1948, je izdal 28 števil.

V Buenos Airesu so njegovi sodelavci takoj po prihodu leta 1948 ustanovili društvo Družabna pravda in redno vsako leto organizirali študijske dneve, se-

minarje, na katerih so se poglobljali v družbeni nauk Katoliške Cerkve, v njene okrožnice z družbeno vsebino, pa tudi v gospodarska in delavska vprašanja, na katera so naleteli v novem argentinskem okolju. Trudili so se, da bi izseljenci bili socialno čuteči, da bi imeli smisel za socialno pravičnost. Njihov mentor je bil dr. Ivan Ahčin, odličen poznavalec in predavatelj krščanskega družbenega nauka.

Nadaljevali so z izdajo glasila. V letu 1949 kot Delo in svet, prilogo tednika Svobodna Slovenija, potem pa spet kot samostojno publikacijo, ki je dosegla številko 170 leta 1973. Izdali so tudi več knjig s sociološko tematiko. Žal je zaradi smrti dr. Ahčina in drugih bližjih sodelavcev dejavnost Družabne pravde zamrla po letu 1973.

Poleg študijskih dejavnosti so pri Družabni pravdi prirejali tudi romanja v božjepotni Luján, v ar-

gentinske župnije, na katerih so delovali slovenski duhovniki in tudi v delto reke Paraná.

V delti je na otoku Hiawatha živela družina Lojzeta Pirca, ki je bil oskrbnik posesti. Po njegovih zaslugah je lastnik dovolil, da so se lahko slovenske skupine najavljale in prihajale na otok ob koncih tedna ter se naužile zraka, sonca in vode. Družabna pravda je že leta 1950 organizirala prvi izlet; v naslednjih letih pri poročilih zapišejo, da je bilo kdaj izletnikov tudi 140. Žal je v zahrbtnih vodah delte našlo smrt nekaj mladih, umrl je lastnik otoka in tudi družina Pirc se je preselila, zato je delta reke Paraná izgubila priljubljenost.

V fotoarhivu Rafaelove družbe je več filmov s slikami teh izletov, vendar niso jasni datumi, kdaj so potekali. Je pa iz njih razvidno, da so se izletniki zelo dobro imeli.



Družabna pravda je imela na skrbi pripravo in izvedbo delovanja Socialnega odseka pri Slovenskem katoliškem shodu v Argentini leta 1952.



Med potekom občnega zbora Družabne pravde 1. maja 1957: msgr. Anton Orehar, Lojze Erjavec in Rudolf Smersu.



Pogled na zbrane v prvotnem večnamenskem prostoru v Slovenski hiši. Na levi: dr. Vinko Brumen in polk. Vuk Rupnik.



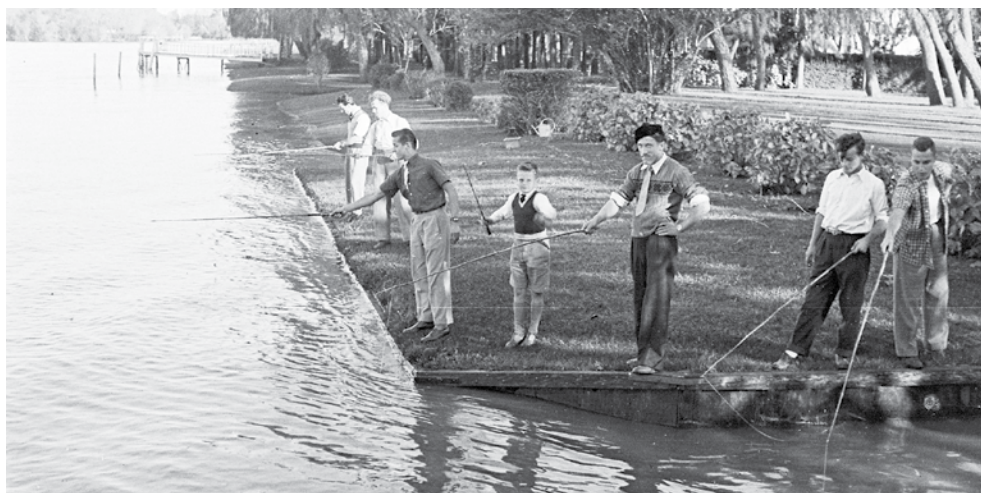
Nekaj udeležencev romanja k Marku Mavriču, ki je dolga leta deloval na župniji sv. Jurija v kraju Quilmes.



Dohod do otoka Hiawatha je bil z ladjo-motornim čolnom, običajnim javnim potniškim prevozom po kanalih delte.



Z izletom v delto 19. marca 1950 so člani društva proslavili dolgoletnega sodelavca Jožeta Jonkeja. Na sliki sedi v prvi vrsti, četrti z leve.



Poleg kopanja je bil ribolov ena izmed priljubljenih dejavnosti na izletu.



Nekateri so se radi zabavali tudi z rečnim blatom.

ŽUPNIJE



BENELUKS

BRUSELJ

Velikonočno praznovanje in slavlje na belo nedeljo

Na veliko soboto, 30. marca, smo prvič v novi kapeli Slovenskega pastoralnega centra imeli blagoslov velikonočnih jedi. Udeležili so se ga tisti, ki za letošnjo veliko noč niso odpotovali v Slovenijo ali kam drugam. Prav tako slovesno in lepo je bilo pri praznični maši na veliko noč, v nedeljo, 31. marca. Na velikonočni ponedeljek smo se nekateri udeležili slovenske maše v Genku, kjer se zbirajo slovenski verniki Katoliške misije iz Eisdna, in nato sedli za mizo na slovesen velikonočni zajtrk.

Na 2. velikonočno nedeljo, 7. aprila, ki ji rečemo tudi bela nedelja ali nedelja Božjega usmiljenja, je pri nedeljski maši pel Mešani pevski zbor Šentviški zvon iz Lukovice pri Domžalah. Zbor je prišel v Bruselj na povabilo slovenske evropske poslanke Ljudmile Novak. Vodita ga zakonca Špela in Tomaž Kink. Pri maši so peli velikonočne in evharistične pesmi. Po maši je sledil koncert, kjer

je zbor predstavil Slovenijo v pokrajinskih ljudskih pesmih.

Gostovanje zboru Šentviški zvon smo sklenili s prijetno družabnostjo in pogostitvijo na vrtu Slovenskega pastoralnega centra v Bruslju. Bila je lepa, bela in sončna nedelja.

Poročilo in fotografije je pripravil župnik, dr. Zvone Štrubelj



Prvi blagoslov velikonočnih jedil v novi kapeli SPC v Bruslju



Med nedeljsko mašo na belo nedeljo v SPC v Bruslju



Med družabnostjo na vrtu Slovenskega pastoralnega centra v Bruslju na belo nedeljo



MPZ Šentviški zvon z gostiteljico, evropsko poslanko Ljudmilo Novak



Slovenski kozolec odslej tudi v Bruslju

FREYMING-MERLEBACH

Mesec marec, prepojen z naravnimi pomladanskimi lepotami, nam je nudil izredno lepa in bogata doživetja.

Nepozabno srečanje smo doživeli v nedeljo, 17. marca. Najprej smo se pri sv. maši kot velika družina Bogu zahvalili za vse milosti, ki smo jih bili deležni v tem letu. Celodnevno srečanje je bilo namenjeno počastiti vse člane in obenem slaviti tudi materinski dan.

Ko smo se po maši zbrali v dvorani, je Jožica Curk pozdravila vse navzoče in zaželela naslednje v imenu Društva prijateljev slovenske katoliške misije Freyming-Merlebach:

Danes je za vsakega izmed nas poseben dan, praznik, saj nas je privabila želja k družinskemu srečanju. Kadar se velika družina zbere pri skupnem kosilu, zavladata veselje in sreča. Mislimo vsi danes tukaj zbrani na to doživetje. V imenu društva želim vsem prijateljsko povezan dan v veselju in družinskem razpoloženju.

Resnično sem vam hvaležna, da smo zbrani v tako lepem številu. Smo slovensko društvo, v srcih nosimo besedo, ki smo jo podedovali. Slovenska beseda naj ostane naša trdna zavest, da smo otroci slovenske matere in stremimo za tem, da materna beseda ostane trdna spremljevalka našega življenja. Naj vam vsakomesečno srečanje pomeni, da je v njem biserni zaklad na kulturni in duhovni ravni.

Poleg družinskega praznovanja nas kličejo spomini na naše drage mame, na ljubezen, ki so nam jo posvečale. Naj bo danes ob materinskem dnevu na prvem mestu mama, katere beseda je neumrljiva. Vedno zveni v naših srcih kot najdragocenejša misel življenja. In danes, predrage matere in žene, vam želim, da občutite njeno bližino. Beseda mama je sveta, edinstvena. Materinsko srce je sama ljubezen in njeno srce vidi globlje, kot vidijo oči.

Ob tem praznovanju vam želim omeniti, kako toplo so me objele besede, ki jih je zabeležil v zadnji št. revije Naša luč urednik Lenart Rihar, ki je zaključil Uvodnik z besedami:

Na materni jezik sem se spomnil pravzaprav zato, ker sem razmišljal, da je marec še posebej posvečen mamam. In na koncu vidimo, da bi za nje težko našli večji poklon, kot je jezik, ki se imenuje po njih »materni jezik«.

Misli nam bežijo že na 19. marec. Sv. Jožef bo godoval. Gospod župnik Jože Kamin, vi ste med godovniki, želimo vam, da lepo praznujete. Pri-



Pridne kuharice pri delu za materinski dan na misiji v Merlebachu.



Za praznično razpoloženje sta poskrbela Dominik Šumej in Marko Curk.

poročimo vas Njemu, da vas varuje vseh nezdoljivosti življenja, da vam izprosi potrebnih milosti in veselja za vsakdan. In naj bo vsem ostalim v veselje in opomin, da slehernikrat, ko prestopimo prag naše slovenske misije, je on, sv. Jožef, patron. Zaupajmo v njegovo ljubezen in varstvo.

Po dobrotah okusnega kosila, ki so ga pripravile pridne sposobne kuharice pod vodstvom Christelle Kukovič, smo se prepustili melodijam muzikantov: Dominika Šumeja, harmonikarja in Marka Curka, kitarista. Igrala sta melodije in pesmi, ki so nas popeljale v zibelko rojstnega kraja. Prav hvaležna sem gospodu Brunu, ki se je potrudil in pripravil list z venčkom slovenskih narodnih pesmi, jih razdelil med goste, da so lahko vsi sledili igranju in prepevali. Tako je nastala v dvorani zares ena pesem, da je bilo veselo navdušenje in zadovoljstvo popolno.

Na koncu dneva so bile vse matere obdarovane s cvetlico primulo. Nesle so jo na svoje domove kot žarek pomladi in spomin na lepo doživet dan.

Sledila je cvetna nedelja. Pri maši ob desetih se je kapela napolnila z verniki. Zelenje pušpana, pomešana z oljčnimi vejicami, katere je posredoval in prinesel zvrhano naročje župnik Kamin in jih porazdelil med vse navzoče. Ob blagoslovu je zašumelo po kapeli, blagoslov se je dvignil in poglobil cvetno nedeljo, spomin na Jezusov prihod v Jeruzalem.

In sledila je doba velikega tedna. V sredo, 27. marca, ob 16. uri smo sprejeli obisk veleposlanice gospe Berte Mrak. Prav presenetil nas je in obenem razveselil.

Veleposlanica je na novo nastavljena pri Svetu Evrope v Strassburgu. Njena želja je bila spoznati kraj in Slovence v predelu Lorraine.



Blagoslov zelenja na cvetno nedeljo v Merlebachu



Obisk veleposlanice pri svetu Evrope, gospe Berte Mrak

Obiska smo bili deležni v popoldanskih urah.

Najprej je obiskala dom društva Jadran, pridružil se je tudi župnik Jože Kamin. Na slovensko katoliško misijo so skupaj dospeli okrog 16. ure. Pospremila jih je tudi gospa Marlenka Lorsung. Ob sprejemu v kapeli sta zaigrala v duetu Jacky Zapp na orgle in Marilynne Fuchs na flavto. Zvoki igranja so toplo odmevali po kapeli in osvojili goste. Žu-

pnik Kamin je gospe veleposlanici Mrak z veseljem razkazal in razložil delo in smisel mozaika, ki se odvija v kapeli.

Nato smo se povzpeli v dvorano misije, kjer je bila zelo presenečena nad lepoto prostorov. Prisedli smo okrog miz ob skodelici kave in prijetnem klepetu.

Gospo veleposlanico jo pozdravila Jožica Curk in ji zaželela dobrodoščilo:



Spominski posnetek po blagoslovu jedil v že velikonočno okrašeni kapeli



V Mericourtu smo na cvetno soboto nazdravili sv. Jožefu.

Spoštovana veleposlanica gospa Berta Mrak,

v imenu Društva prijateljev slovenske katoliške misije Freyding-Merlebach vas toplo pozdravljam in zaželim, pristrčno dobrodošla med nami, slovenskimi rojaki, ki živimo v tujini.

Prišli ste med nas, in želja je obojstranska, da se spoznamo, vi kot predstavnica domovine Slovenije za

Slovence v tujini, in mi, ki smo sprejeli tujino kot drugi dom.

Okno naše aktivnosti je naša misija in poudariti želim le to, da smo veseli, da imamo slovenskega duhovnika, župnika Jožeta Kamina, ki je steber naše skupnosti.

V tem domu se duhovno in kulturno odvijajo naša srečanja. Misija je naše ogledalo uspehov. Ponosni smo, da smo tukaj, da lahko prispe-

vamo na svojstven način k uspehu obstoja.

To je naš dom, nudi nam svežino. Ohranjajo se naši slovenski običaji, tradicije ne pozabljam, nasprotno, hrepenimo, da se govori, da se poje slovenska pesem, da se slovenska kultura krepi skozi običaje.

Veleposlanica gospa Mrak, želimo si, da bi današnje srečanje obrodilo tople medsebojne vtise in vezi. In

upamo, da bo za čas vašega mandata pri Svetu Evrope v Strassbourgu še veliko priložnosti za skupna srečanja. Želim vam v imenu Društva prijateljev slovenske katoliške misije veliko uspehov na vašem novem odgovornem mestu poslanstva.

Prijetno smo preživel trenutek z gospo veleposlanico in se razšli v pozni uri, obojstransko zadovoljni s srečanjem in novim spoznanjem.

Program velikega tedna se je nadaljeval. Na veliki petek ob 15. uri smo se zbrali pri križevem potu in se v molitvi poglobili in posvetili v smrt križanega Jezusa. Na koncu pobožnosti je gospod župnik Jože Kamin vsem navzočim podelil bolniško maziljenje. Na domove smo se razšli prepojeni in duhovno okrepani.

Na veliko soboto ob 15. uri je bil blagoslov velikonočnih jedil, kar je prineslo veliko veselja ob izredno velikem številu košaric okrog oltarja. In v soboto zvečer ob 19. uri je bila slovesna maša vigilija. »V kapeli je zadonela slovesna Aleluja, zmaga nad smrtjo.«

V nedeljo ob 10. uri je bila ponovno slovesna vstajenjska sv. maša. Pesmi so odmevale k zmagi Kristusovega vstajenja in prepojile srca vernikov z veseljem velikonočnih praznikov, dobe, ki bo sledila vse do praznika vnebohoda.

Jožica Curk

NEMČIJA

AUGSBURG

Praznik Jezusovega vstajenja

Tako kot vsako leto smo tudi letos v postnem času spremljali Jezusa na njegovi s trpljenjem zaznamovani poti na goro Kalvarijo. V obredju cvetne nedelje in velikega tedna se kristjani trudimo dokopati s srcem in dušo do globokega pomena odrešenjskega daru, ki ga Odrešenik podarja vsakemu osebno, ker ima vsakega neizmerno rad. Ljudje potrebujemo nenehno obnavljanje Kristusove odrešenjske zgodbe. Poslušanje in premišljevanje trpljenja Jezusa

Kristusa na cvetno nedeljo in tudi na veliki petek ne gre mimo človeka, če ima vsaj malo čutečega srca v sebi. Spomin zadnje večerje na veliki četrtek je popotnica, iz katere verujoči črpamo Božjo navzočnost in bližino skozi vso zgodovino, vedno znova pri vsaki sveti maši. Vse omenjeno bi že zdavnaj odšlo v pozabo, če ne bi imelo trdnega temelja. Ta trdni temelj je Jezusovo vstajenje od mrtvih. To je največji čudež in hkrati zastojni dar Boga nam ljudem, v katerem je dano zagotovilo, da se tudi naše življenje s smrtjo le spremeni, ne pa uniči. Človek prihaja od Boga prek



V Kemptnu po kosilu v gostišču na 5. postno nedeljo



Po blagoslovu jedil v Augsburgu



V Ulmu po blagoslovu jedil na veliko soboto



Ljubezni staršev v ta kruti svet. In ker ima Bog vsakega neizmerno rad, je storil vse, da se vsak lahko k njemu spet vrne. Dar odrešenja je podarjen vsakemu človeku. Kako pa človek na Božjo ponudbo odgovarja, je odločitev v njegovih rokah.

Ko se verujoči vsako leto spominjamo Jezusovega trpljenja in vstajenja, ohranjamo z obnavljanjem lepih običajev tudi našo vero, našo kulturo in mnogo lepega. Od naših dedov in pradedov, od naših babic in prababic smo prejeli bogato zapuščino. Danes smo na potezi mi, da duhovno bogastvo, ki nam je bilo zaupano, ohranjamo, iz njega živimo in storimo vse, da ga neokrnjenega izročimo bodočim rodovom. V Augsburgu, Kemptnu, Ulmu in Ravensburgu smo po utečenem urniku obeležili dneve trpljenja in vstajenja našega Odrešenika.

R. K.



Na veliko soboto med vigilio v Ravensburgu

MANNHEIM

O bčasno je slišati iz slovenskih skupnosti, kjer ni več stalnega slovenskega duhovnika oziroma ga sploh ni, kako pogrešajo srečevanje pri maši, pogovore in klepetanje po njej in seveda tudi kakšne prireditve ali pa vsaj kakšno srečanje za ne povsem prazno mizo.

Pa četudi udeležba številčno ni kaj dosti velika. Seveda velja to predvsem za starejšo in tudi srednjo generacijo, za mlajše pa tudi deloma, vsaj za tiste, ki so splekli medsebojne vezi tudi s starejšo generacijo.

Velikonočni prazniki zberejo običajno tako skupnosti kakor tudi družine. Po drugi strani pa so skupnosti ob takih praznikih mnogokrat raz-



Po maši v zimskem vrtu Karitasovega doma in negovalnega centra



Po velikonočnem blagoslovu jedil

bite. Nekateri še vedno radi v teh dneh odpotujejo proti domovini (ali pa tudi proti kakšnemu drugemu cilju), drugi se zberejo na kakšna družinska praznovanja, ko morda celo več članov družine hkrati praznuje rojstni dan ali kakšno drugo obletnico. Seveda tudi bolezen ne miruje in kakšnega priklene na dom ali celo v bolnišnico. Vse to je bilo prisotno tudi v skupnosti v Mannheimu ob teh velikonočnih praznikih. A tisti,

ki so se zbrali v kapeli Karitasovega negovalnega centra k blagoslovu jedil, maši in po maši k srečanju za mizo, tega niso obžalovali. Pogovori o različnih temah kar trajajo. Seveda pa so se spraševali po tem in onem, kje da je, zakaj ga ni več blizu. A v ozadju z upanjem, da se bomo pri naslednji slovenski maši zopet zbrali, morda tudi s kakšnim do sedaj odsotnim ali bolj po redko prisotnim.

rem

MÜNCHEN

Cvetna nedelja in velikonočni prazniki

o postnem času smo se duhovno pripravljali na velikonočno praznovanje, ki se začne z obredi velikega tedna. Na cvetno nedeljo smo pozdravili Jezusov prihod v Jeruzalem. Blagoslovljene oljčne vejice, ki jih je naš župnik Dori prinesel iz Slovenije, iz Izole, so nas spremljale v procesiji v Asamkirche k maši, kjer smo brali pasijon, poročilo trpljenja Jezusa po Marku.

Na veliki petek smo se udeležili križevega pota narodov, ki je potekal iz cerkve svetega Mihaela po ulici do Marijinega trga pred mestno hišo. Sodelovalo je več tisoč ljudi iz narodnih in mestnih župnij.



Praznični obredi od cvetne nedelje do velike noči





Križev pot narodov, križ iz Ukrajine



Velika sobota je dan, ko smo lahko obiskali po cerkvah v centru mesta božji grob. Popoldne pa so verniki prinesli velikonočne jedi k blagoslovu v Asamkirche. K temu blagoslovu so se zbrali slovenski

verniki tudi v Ingolstadt in Nürnbergu. Slovesno vstajensko sveto mašo na veliko nedeljo smo obhajali v Asamkirche ob 18. uri, že po poletnem času. Veselje in praznovanje vstalega Kristusa smo nadaljeva-

li s prijetnim druženjem v prostoru poleg cerkve. Gospod Dori se zelo trudi, da bi čim bolj zaživele vse skupnosti tudi v družabnem srečanju po maši. To je čas za pogovor, izmenjavo veselja in skrbi, za pesem in

praznovanje cerkvenih in narodnih praznikov pa tudi osebnih jubilejev. Zato sedemo k mizi za medsebojno podaritev domačih jedi in sladici, ki jih prinesejo farani.

Dr. Gabrijela Gerber-Zupan

STUTTGART

Pastoralno poročilo naše župnije

V Jezusovem času so se ljudje, ki so živeli v rimskem imperiju, bali križa. To je bil brutalen način mučenja in smrti, ki so ga uporabljali za zločine ogrožanja politične stabilnosti ali zavračanja plačevanja davkov. Običajno lagodje rimskega mesta je občasno prekinila barbarska uporaba križa: križani zločinci vzdolž ulice. Služili so kot opozorilo in opomin, kaj se zgodi tistim, ki ne spoštujejo zakona in cesarja. Ljudje pod rimsko oblastjo so trepetali pred možnostjo križanja, cesarski Rim pa se je zanašal na ta strah za olajšanje nadziranja in trgovanja. Rimski filozof Ciceron je trdil, da nobena civilizirana oseba ne sme nikoli izreči besede »križanje«, saj gre za žalitev civilizacije in spodobnosti. In vendar v središču te gnusne in peklenske

resničnosti Gospod Jezus – z nežnim in ponižnim srcem – poziva svoje sledilce, naj »vzamejo svoj križ«. Lahko si predstavljate šok in nejevero takratnih poslušalcev njegovega sporočila. Ta učitelj želi, da vzamemo svoj križ? Ali misli resno? Ali je ta rabin pri zdravi pameti? Čeprav je križ v svoji pokvarjenosti neprimerljiv, nam lahko pomaga razumeti, če isto sporočilo izrazimo v sodobnejšem duhu. Kaj če bi nam Jezus Kristus danes želel povedati: »Če mi hočeš slediti, pridi, sedi mi v naročju na električnem stolu in se scvri z menoj.« Kakšen bi bil naš prvi odziv? Čeprav vznemirljive, so te prazne besede danes nič v primerjavi s povabilom, naj vzamemo križ z vsem njegovim trpljenjem, bolečino, ponižanjem in zaničevanjem. Mnogi, zbrana okoli Jezusa med njegovim javnim delovanjem, je popolnoma razumela, kaj je govoril. Čeprav se niso obotavljali postavljati vprašanj,

zahtevati znamenj, čudežev in ozdravitev, ni presenetljivo, da so le redki med njimi postali njegovi učenci. V luči tega spoznanja morda lažje razumemo, zakaj podoba križa dolgo ni prevladovala v krščanskem bogoslužju ali umetnosti. Do 4. stoletja so bile priljubljene upodobitve Jezusa kot dobrega pastirja ali učitelja. Tudi kristjani, ki so sprejeli sporočilo križa, so se bali njegove resničnosti in se izogibali njegovemu prikazovanju. Potem pa je križ tisto, kar nam je Jezus dal kot pogoj, da mu sledimo. Kako razumeti ta poziv? Križ stoji, medtem ko se svet vrti. Odstrani vsakršno sentimentalnost, idealizem ali vsak pomp. Zareže v jedro našega padlega sveta. Pokaže nam – v vsej svoji resnosti – temo in nič greha ter resnično zmožnost zla v naših srcih in



Brigadni general Tone Krkovič na obisku v Stuttgartu

našem svetu. Jezus ni božanski gospodar vsega. Ne ponuja lažne tolažbe ali praznih obljub. Ne zavezuje se, da bo od nas odstranil trpljenje. Jezus ponudi križ in prosi svoje učence, naj ga sprejmejo. Tistim, ki imajo vero in ljubezen, da sprejmejo križ, pa daje moč, da spremenijo temo v svetlobo, razbitost v lepoto in žalost v veselje. To niso poceni blagoslovi, ki padajo z neba, ampak težki blagoslovi – ker so resnični – za katere se je bilo



Družina Bratovščak na obisku v slovenskem domu



Družini Mrgole in Vugrinec



Miro Badrov pomaga župniku v župnišču.



treba boriti in ki so bili sprejeti po milosti, prek križa, z vsem svojim trpljenjem in stiskami. Sporočilo Jezusa Kristusa je več kot še eno v vrsti priročnikov za samopomoč. Je temeljno povabilo, da sprejmemo svoje največje strahove in zlo, da se lahko borimo proti njim in zmagamo od znotraj navzven. Krščanski način življenja pomeni biti opolnomočen z Božjo milostjo, da nenehno pogumno oznanjamo veselo novico obupanin in razgllašamo velikodušno odkupitev grehov. Življenje vernika kristjana je zaznamovano s sprejetjem križa po zgledu Gospoda Jezusa, da bi se lahko zagovarjala dobrot in razodevala slava. Dobrohotno se je zavedati, da nismo individualisti, čeprav nas današnji svet skuša prepričati v to. Kako zelo smo odvisni od drugih in od države, ki jo imamo do sebe, do soljudi in do Boga. Človek je bitje odnosov. Ustvarjeni smo bili za odnos. In ni vseeno, v kakšnih odnosih živimo. Priznajmo si: podoba dobrega pastirja in tiste, ki so povezane z ovčami in čredo, danes niso ravno v modi. Ali se Jezus ne boji, da bo prizadel našo občutljivost in užalil naše dostojanstvo svobodnih ljudi, če nas bo imenoval svoje ovce? Današnji človek zaničljivo zavrača vlogo ovce in idejo črede. Vendar se ne zaveda, kako v resničnosti živi to, kar v teoriji obsoja. Eden najbolj očitnih pojavov naše družbe je množičnost. Tisk, televizija in internet se imenujejo »sredstva množičnega obveščanja«, masovni mediji, a ne samo zato, ker informirajo množice, ampak tudi zato, ker jih formirajo. Ne da bi se tega zavedali, se pustimo hlapčevsko voditi vsem vrstam manipulacij in prikritega prepričevanja. Drugi ustvarjajo modele blaginje in vedanja, ideale in cilje napredka, in ljudje jih prevzemajo; v strahu, da bomo izgubili tempo, sledimo, pogojeni in podrejeni oglaševanju. Jemo to, kar nam rečejo, oblačimo se, kot nam narekuje moda, govorimo, kakor slišimo govoriti. Zabavamo se, kadar gledamo pospešeni filmski odlomek z ljudmi, ki se sunkovito, hitro premikajo, kot lutke; a če bi sebe pogledali z manj površnim očesom, je to podoba, ki bi jo imeli sami o sebi. Da bi razumeli, v kakšnem smislu se Jezus razglša za dobrega pastirja in nas



Župnik Kalamar in mehanik Ahmad

imenuje svoje ovce, se moramo vrniti k svetopisemski zgodovini. Izrael je bil na začetku ljudstvo nomadskih pastirjev. Puščavski beduini nam danes dajo neko predstavo o tem, kakšno je bilo nekoč življenje Izraelovih rodov. V tej družbi odnos med pastirjem in čredo ni le ekonomski, sloneč na koristi. Med pastirjem in čredo se razvije skoraj osebni odnos. Dnevi in dnevi, preživeti skupaj na samotnih krajih, brez vsake žive duše. Nazadnje pastir o vsaki ovci ve vse. Ovca pozna glas pastirja, ki pogosto glasno govori z ovčami, kot bi bile ljudje. To pojasnjuje, zakaj je Bog za izražanje svojega odnosa s človeštvom uporabil to podobo, ki je danes postala dvoumna. »Izraelov pastir, poslušaj! Ti, ki vodiš Jožefa kakor čredo,« moli psalmist (Ps 80). Spregovorimo torej o tem »temnem zlu«, strahu, ki ima toliko moči, da moške in ženske oropa veselja do življenja. Strah je naše bivanjsko stanje; spremlja nas od otroštva do smrti. Otrok se boji veliko stvari: pravimo jim otroški strahovi; mladostnik se boji nasprotnega spola in se včasih zamota v komplekse plahosti in manjvrednosti. Jezus je naše glavne strahove odraslih imenoval: strah pred jutrišnjem dnem – »kaj bomo jedli« – (Mt 6,31), strah pred svetom in pred mogočniki – »tisti, ki umorijo telo« (Mt 10,28). Za vsakega od teh strahov je izrekel svoj: Nolite timere! To ni prazna in nemočna beseda; gre za učinkovito, skoraj zakramentalno besedo. Kot vse Jezusove besede tudi ta stori to, kar pomeni; ni taka kot preprosti: »Pogum!« kot drug drugemu rečemo mi,



Naši mladi v Stuttgartu

ljudje. Končujem z anekdoto, ki jo, kot mislim, mnogi poznajo, nam pa pomaga, da vtisnemo vase podobo Jezusa, ki nas nosi na svojih ramenih v najtežjih trenutkih našega življenja. Govori o možu, ki je v sanjah videl vse svoje življenje. Tukaj je kratek povzetek zgodbe: Hodim po pesku na morški obali in puščam za seboj ne ene, ampak dva para stopinj. Razumem, da so drugi par Jezusove stopinje, ki hodi ob meni in sem srečen. Toda na

neki točki ta drugi par izgine in na pesku se vidijo odtisi samo dveh stopal. Dojamem, da se to dogaja ravno sočasno z najbolj mračnimi in težkimi trenutki mojega življenja. Pritožim se in rečem: »Gospod, samega si me pustil ravno takrat, ko sem te najbolj potreboval!« »Sinko – mi odgovori Jezus – ta edini par stopinj je moj. Ti si bil na mojih ramah!«

Poročilo pripravil Aleš Kalamar



Župnik Kalamar na obisku pri društvu Triglav



Župnik Kalamar na obisku pri francoski tujski legiji

SRBIJA

MUŽLJA

Dvajseta velikonočnica

Letos je bila v Bečkereku oziroma njeni največji četrti Mužlji že dvajsetič slovenska velikonočna maša. Za uvedbo svete maše

se je najbolj navduševal doajen bečkereških obrtnikov in nekdanji lastnik livarne Edvard Bobek. Prvo sveto mašo je v stolnici daroval nadškof Stanislav Hočevar leta 2004.

Redno se teh skromnih slovesnosti udeležujejo vodilni člani društva in

tudi moji sorodniki, ki so potomci pokojne Pavle, rojene Brenčič. Letos ne le da so se maše udeležili, ampak so bili tudi pri velikonočnem kosilu. Nato sta njena vnuka Luka in Matej pri maši tudi ministrirala in še drugače pomagala, kajti hud revmatizem je

zelo omejil možnost gibanja. Čeprav je bila udeležba skromna, je potekala maša nadvse slovesno. Poleg dveh ministrantov smo imeli tudi dva kantorja, kot tukaj pravijo organistom. Eden je bil naš redni organist Saša Fogaraši, ki je zaposlen v Škrobarni in



pride vedno, kadar je prost: za veliko noč pa si je vzela proste dneve. Druga je bila organistka in dirigentka našega otroškega zbora Planika, ki ima glasbeno nadarjenega sina – trobentarja, ki gostuje po raznih krajih bivše Jugoslavije in žanje lovoričke – Danijela Avramov.

Berila in prošnje pri maši je brala predsednica društva Planika dr. Milena Spremo.

Ko mladina pa doraste nam ...

Pridigar je omenil znano pesem, ki smo jo nekdanj prepievali na Slovenskem: »Domovina, vedno mislim nate in na neosvojenega brata ...«, kjer se odpev glasi takole:

»Ko mladina pa doraste nam, takrat gorje, gorje, gorje; bo pripadla Zilja, Soča nam, takrat sovražnik bo pregan.«

Tako so peli nekdanj, saj ima ta pesem rodoljubno spodbudo. Kdo je mogel predvideti, da bomo zaradi neuravnovešene podivjanosti zmagovalcev in njihovih zunajsodnih pokolov Ziljo v celoti, Sočo pa v njenem najbolj rodovitnem delu verjetno za vselej izgubili. Danes, ko mladino v imenu lažne svobode nekateri po svoji navadi zopet hujskajo zoper starše, učitelje in duhovnike, se utegne uresničiti tisti »gorje, gorje, gorje«!

Brez vzgoje in spoštovanja do vzgojiteljev, pravzaprav brez medsebojnega zaupanja ne more biti niti sreče niti napredka niti mirnega življenja na tem in na onem svetu. To nam pokaže čisto svež zglede:

Danes je bila tekma med zagrebškim Dinamom in splitskim Hajdukom na Poljudu. Ne bi bilo nič posebnega, če bi samo ugotovili, da je zmagal Dinamo z 1 : 0, če ne bi

tekma imela svojega epiloga. Razočarani navijači so po tekmi šli na svoj »vojni pohod«: gredoč so požigali smetnjake, razbijali, kar jim je prišlo pod roke in napadali policiste.

Neka ženska, ki je takrat ravno pomagala, je dejala: »Tako sem se prestrašila te podivjane mladine, da se še zdaj tresem. To se ne bi smelo dogajati. Otrok se danes nihče ne sme pritakniti ali jih tepsti, oni pa smejo vsakogar in vse napadati. To je zgrešeno.« Drugi Splitčan pa je vzdihnil: »Sramota za tako podivjanost pada na celo mesto. Naši prijatelji nas pomilujejo, naši sovražniki pa se veselijo! Če bi še živela Železna lady, bi takoj napravila red. Nekdanj so bili strah in trepet vseh stadionov angleški navijači. Po nekaj takih izgredih, ko so lomili, pretepali in celo morili, je nastavila povsod kamere, izgrednike pa je doletela dolgoletna zaporna kazen. Odtlej so Angleži postali krotki kot jagenjčki.«

Jezus Kristus je pozdravil svoje učence: »Mir vam bodi! Komur grehe odpustite, so jim odpuščeni.« On je s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem premagal ne le smrt, ampak tudi človeško podivjanost, bahavost in sovražnost. Kdor misli na nebeško plačilo, pa tudi na peklenko kazen, bo ravnal odgovorno. Mladim pa je potrebno pojasniti, da zemeljske dobrine ali dosežki ne morejo postati cilj, ampak so lahko le sredstvo. Nikakor pa ne more postati cilj zabava ali šport, saj se tako veselo tekmovanje sprevrže v smrtno sovraštvo. Jezus je kralj miru in razumevanja in on nas uči, da moramo živeti z vsemi v miru, kolikor je od nas odvisno.

Predvsem pa nas uči z besedo in zgledom, da moramo znati sprejemati trpljenje kakor tudi poraze.

Velika noč nam kliče: »Skozi trpljenje v večno življenje!« Prav zaradi njegove neskončne ljubezni in Božje moči odpuščanja je umirajoč na križu dejal Očetu o svojih hudobnih mučiteljih in morilcih: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Podobno je ravnal tudi ob vstajenju. Namesto da bi pokaral svoje učence, ki so se v strahu razbežali, ali pa Petra, ki ga je strahopetno izdal – nič takega. Ne le da jim želi mir, ampak jim daje tudi Svetega Duha za odpuščanje grehov. To je velik nauk tudi za nas, sodobne kristjane in vse ljudi.



V Belem Blatu – kjer živijo v slogi katoliški Bolgari in Madžari z evangličanskimi Slovaki ter pravoslavnimi Srbi – je bilo pri velikonočni precej mladih.



Predlanski zlatomašnik Janez Jelen je imel za ministranta sorodnika.



Slovenski verniki so sodelovali vsak po svojih močeh.



Mašo sta polepšala kar dva kantorja – Danijela Avram in Saša Fogaraš.

Veselo druženje

Po maši smo se za spomin še slikali, nato pa ostali v veselem druženju pred fantovskim zavodom Emavs, kjer je bilo za vse dovolj prostora. Za

spomin so udeleženci dobili velikonočna, lepo zavita darila, ki jih bodo lahko podelili s svojimi prijatelji in domačimi. Oni pa so prinesli pirhrov in drugih dobrot, da ne pozabimo



Prenovljena mužljanska novogotska cerkev Imena Marijinega (1902) je prava krasotica.



Nekatere pesmi je lahko spremljal s kitaro tudi mašnik.



Po maši skupna slika za spomin



Pred internatom Emavs je bil ravno prijeten prostorček za druženje.

starih in lepih običajev. Pirh namreč ponazarja Jezusovo božanstvo, ko je namreč z lastno močjo prišel iz groba.

Nato smo se ločili v upanju, da se bo vprašanje slovenske maše – pa tudi miklavževanja – nekako rešilo,

čeprav slovenski salezijanci letos zapuščamo Mužljo. Zadevo priporočamo vsem v molitev ter vam želimo veselo veliko noč.

Janez Jelen SDB



Medsebojno obdarovanje nam bo ostalo v lepem spominu.

ŠVEDSKA

GÖTEBORG

Slovenci na Švedskem pred veliko nočjo 2024 in po njej

Sveti postni čas, posebej v mesecu marcu, katerega zadnji teden je bil vrhunec, saj se je zaključil z velikim tednom in veliko nočjo prav zadnji dan v mesecu. Razen Landskronne je narodni dušni pastir obiskal vseh ostalih deset slovenskih skupnosti. Število rojakov pri sv. mašah variira. Je pa na primer zanimivo, kako se je razveselil v mesecu februarju kar 30 rojakov v kriпти stolne cerkve in kar 25 rojakov, ki so bili v mesecu marcu deležni tudi obiska iz Slovenije – na samo cvetno nedeljo, ko je vnukinja tega obiska iz Slovenije Eliza prinesla na žegen »slovensko butarico«. Včasih sta prihajala tam samo dva ali pa eden rojak k sv. maši, danes pa jih tam redno prihaja okoli 15 in več vsak mesec. In kakšno vzdušje je takrat, ko vse veselo prepeva in glasno odgovarja. To je pravo sodelovanje, tudi v smislu sinodalnosti. Kristus je tisti, ki zbira, narodni dušni pastir pa je tisti, ki sme »predsedovati« svetemu bogoslužju. Marsikje drugje v slovenskih skupnostih se pozna osip oziroma neka nestalnost, spet drugod v manjših skupnostih pa je neka



Ponosna Slovenka Eliza s slovensko butarico na cvetno soboto v Stockholmu

stalnica, tako npr. v Halmstadu, kjer se redno zbira pri sv. maši okoli deset rojakov, ki so med sabo zelo povezani in ki poskrbijo tudi za srečanje po maši. Izkušstvo nedelje Božjega usmiljenja je bilo prav zanimivo. Kar nekaj se jih je zbralo v Landskroni. V Malmöju pa se je poznalo, da so »korenine« ostale žive, mladje pa je lep sončni popoldan »opalil«. Upam, da se »mladice« obnovijo v svoji zvestobi Gospodu. Ampak vztrajnost in zvestoba bosta poplačani vsem, ki se trudite biti dejavni v oltarnih občestvih kakor tudi po družtvih. Škoda je, da mnogi ostajajo do-



Slovenska družina Domičevih je prišla iz Uppsale k sv. maši v stolno cerkev.



Slovenska skupnost iz Stockholma je na cvetno soboto dobila obisk iz Slovenije.



Eni se celo pripeljejo k sv. maši kar v cerkev v Malmö.



Ciglarjeve pripravile pecivo za srečanje po sv. maši v Malmö

ma, so se zaprli pred svetom, posebej pred rojaki oziroma pred Gospodom in tarnajo in samevajo. Jezus je rekel Lazarju: »Lazar, pridi ven!« Rojak ali rojakinja, pridi ven med ljudi in dovoli, da te obsije sonce Božje ljubezni.

Hvala med drugimi skupnostmi na Švedskem tudi slovenski skupnosti v Göteborgu in z njo misijskemu pastoralnemu svetu, kjer se verjetno, kar se tiče oltarnega občestva, dogaja še največ. V mesecu marcu so namreč praznovali očete in matere oziroma »dan starševstva«, saj je bil teden družine. Vsi navzoči so bili obdarjeni z nageljčkom in seveda je praznovanju sledila bogata izbira slovenskega peciva izpod Katarininih rok. Dodatek k temu praznovanju pa sta bila Lasse in Karolina iz Jönköpinga, ko je Lasse prikazal lanski švedsko-slovenski pohod na sam Triglav. Ja, hvala njima za ta dar in vsem, ki so se potrudili priti na srečanje in praznovanje. Na velikonočni ponedeljek pa so mame v Göteborgu postregle blagoslovljena jedila, ki jih je pripravil slovenski dušni pastir. Poleg tega je kruh spekel Alojz iz Köpinga, kar tri velike štruce, in Marija iz Göteborga je naredila poseben velikonočni kruh. Silva, Katarina in ostale gospe so velikudošno v teh mesecih pripravile in postregle po sv. maši z bogato izbiro »slovenskega peciva«. Hvala iz globine srca, kakor tudi ostalim gospem, ki skozi vse leto poma-

gate glede pogostitve po sv. maši. Ob rojstnem dnevu pa je gospa Marjeta obdarila švedskega vagabunda za Gospoda z orehovo potico, pecivom in tudi z ostalimi darovi. Dobrotniki vaših duhovnikov in slovenske katoliške misije, velik boglonaj!

Duhovna oskrba rojakov na domu je velik privilegij za dušnega pastirja, čeprav je teren izredno velik, to je med Göteborgom in Trelleborgom na jugozahodni strani Švedske oziroma na atlantski strani in pa vse do Nybra na baltiški strani. Obiska Jezusa v sv. zakramentih sta bila deležna v postnem času najprej dva na jugu Švedske, potem na praznik sv. Jožefa tudi ena gibalno ovirana v južnem arhipelagu v Göteborgu, pred veliko nočjo dve gospe v Göteborgu in na velikonočni ponedeljek še dva rojaka na baltiški strani Švedske. Hvala vsem, ki pomagata, da vaš duhovnik more prinesiti Jezusa v sv. zakramentih in nuditi njegovo pomoč in tolažbo v njihovi starosti, trpljenju in preizkušnjah, naj bo samo obhajilo ali pa celo bolniško maziljenje. Vselej govori duhovnik ljudem in jih povabi, dokler so še živi, morejo biti zakramenti v veliko pomoč in tolažbo, v odpuščanje grehov ter v zaupanje v Božjo pomoč, posebej tudi na zadnji poti, saj nihče ne ve, kdaj ga bo Gospod poklical. Biti vselej pripravljen je še kako pomembno.



Slovenska skupnost iz Malmöja po sv. maši

Kakor se pomlad začena s čudovitimi raznovrstnimi cvetovi, vošči vaš dušni pastir, da se tudi duhovno življenje rojakov na Švedskem in drugod razcveti, razbohoti in svoji rasti in v jeseni življenja rodi bogate sadove. Mladi slovenski rod, tudi vi dobrodošli na srečanja ob oltarju.

Naša luč in naročnina za tekoče leto 2024 ali pa za tri leta nazaj (koronavirus): Vse rojake, naročnike Naše luči, ki še niste poravnali svojega dolga, prosi vaš dušni pastir, da to storite čimprej, kakor ste domov dobili razlago glede dolga za nazaj ali pa plačilo naročnine za tekoče leto. Zelo lepo je zapisal zahvalne besede rojak iz južne Švedske glede Naše luči, katere naročnik je že 60 polnih let. Naj mi oprusti, če zapišem njegove besede zahvale in se seveda v imenu glavnih urednikov in vseh slovenskih duhovnikov, ki so in še danes pišejo poročila s terena, ki povezujejo Slovence po Evropi in drugod po svetu, dotičnemu zahvalim za pozornost in izraz hvaležnosti za vsa desetletja izhajanja Naše luči.

Gospod Zvonko, najlepša hvala za opomin glede naročnine. Človek žal tudi pozabi. Najbrž starost in še kaj zraven (op. malo priredil zaradi spoštovanja). Veseli me, da bom lahko poravnal naročnino, predno grem med zvezde (op. domov v Očetovo hišo). Zaključujem 60-letno naročnino 2024 in odpovedujem Našo luč v letu 2025. Lep pozdrav, JH

Tej zahvali bi med drugimi zahvalami rad dodal tudi zahvalo Franca iz Halmstada, ki je tudi eden najstarejših naročnikov Naše luči na Švedskem. In to so rojaki krepko nad 80 let življenja, ki jim je marsikaj lepega, vselega, a tudi hudega prineslo, a tudi odneslo, kot je rekla gospa Mila Kačičeva: »Življenje je marsikaj prineslo, a tudi odneslo.«

Dragi rojaki na Švedskem, Vadstena 2024 vas vabi. Z veseljem in v čimvečjem številu porojamo na vseslovensko binkošno srečanje v soboto, 18. maja, k sv. Brigiti Švedski v Vadstenu. Sv. maša se začne ob 12. uri v cerkvi pri sestrah. Okoli 11. ure se romarji začnejo zbirati pri sestrah na vrtu. Pridite, da se napijemo in naužijemo Sv. Duha »v srcu Švedske in Evrope«, ki mu je bila sv. Brigita Švedska še kako poslušna. Ona je tudi naša velika priprošnjica. Zdravja in blagoslova voščim. Pridite, praznujmo 50 polnih let vaših vseslovenskih romanj in vseslovenskih srečanj v Vadstenu.

Vaš hvaležni Zvonko Podvinski



Po blagoslovu velikonočnih jedil v Göteborgu



Katarinina mojstrovina iz Göteborga

Njegova suknja – Dvajseto poglavje

»Nisi varna?« je prestrašeno vprašal Marcel. »Če se bojiš?«

Preden je mogla odgovoriti, so se približali koraški. Bil je stražar, ki je bil prej pripeljal Marcela.

»Bojim se Gaja,« je zašepetala. »Tiberij je preslaboten, da bi me varoval in cesarica se trudi, kolikor more.«

Stražar je obstal v primerni razdalji.

»No, Atrej?« je vprašala Diana.

»Cesar je pripravljen, da sprejme tribuna Marcela Galia,« je naznanil vojščak.

»Prav,« je prikimal Marcel. »Tako pridem.«

Stražar je pozdravil in odkorakal.

»Kdaj se spet vidiva, draga?« je vprašal Marcel, ko sta vstala. »Morda pri večerji?«

»Komaj. Tiberij te bo hotel vsega zase. Kakor hitro boš končal, mi sporoči v moje stanovanje v Jupitrovi vili, če ne bo prepozno, se lahko snideva v atriju, drugače pa jutri zjutraj tule v senčnici.« Poudarila mu je roko, ki jo je iskreno poljubil.

»Ali je Atrej kdo od vaših domačih služabnikov?«

»Ne, s seboj sem pripeljala samo dve dekleti. Vsi drugi strežniki spadajo k Jupitrovi vili in Atrej k dvorni straži. Povsod mi je za petami.«

»Pa mu smeš zaupati?« je vprašal Marcel zaskrbljeno.

Pomenljivo je skomignila z rameni.

»Kdo ve? Vljuden je in prijazen. Ne vem, če bi zame kaj tvegala, in prav tako ne vem, če ne bo šel zdajle Juliji poročat, da je videl, kako sva se poljubila.« Prijela ga je za roko. »Isti moraš, stari mož nestrpnost čaka. Pridi, prej ko moreš.«

Marcel jo je objel in poljubil. Da ne bo mislil nič drugega kot samo nanjo, je ponavljal.

+++

Zdajkrat je videl Marcel cesarja, in še tedaj le od daleč, pred enajstimi leti ob začetku cvetličnih iger. Poslej se pri javnih slovesnostih Tiberij ni več pokazal.

Spominjal se ga je kot trhlega, a še vedno pokončnega moža, ki se menda ni brigal za plemenite gledalce okoli sebe in za igro v areni. Znano je bilo, da ni naklonjen razsipnim slavnostim in, ko je ob takih priložnostih stari rod hvalil cesarjevo varčnost kot krepost, jo je mlajši rod obsojal kot skopost in tožil, da kviri igre ter mu zato resno želel smrt. Sicer mladim te usluge ni napravil, izbral pa si je drugo najbližjo pot. Umaknil se je na otok Capri, kar je bilo v resnici podobno odpovedi prestolu.

Toda temu je bilo že davno. Ko je zdaj Marcel v polni vojaški uniformi čakal v temačnem atriju, da ga spuste v cesarjevo spalnico, se je skušal pripraviti na pogled na osivelega moža. Seveda je vedel, da je Tiberij nepreračunljiv, da je zdaj skoraj do vsega brezbrizen in brez življenja, če ga je kaj zgrabilo, drugič pa spet duhovno in telesno nenavadno živahen.

Ko je Marcel vstopil, je ležal cesar med blazinami in v mraku je bilo videti najprej starčeve neprijetno globoko ležeče oči, ki so skušale ujeti prišleca, in koščeno roko, ki je pokazala na stol ob postelji. Počasi je Marcel razločil izmозgani obraz in suhljati, rumeni vrat.

»Veličanstvo,« je zamrmral Marcel in se globoko priklonil.

»Sedi,« je ukazal Tiberij. »Upamo, da si kaj zvedel o tisti uročeni suknji. Dovolj dolgo si bil na

tujem, da bi bil lahko prišel do reke Stiksa ali do judovskega edenskega vrta! Morda si prijahal domov na trojanskem konju in imel namesto sedla zlato runo.«

Cesar je mladega gosta izzivalno pogledal in ta se je drznil nasmehnuti se.

»Smešno, kajne?« je zagodel Tiberij.

»Ne, če se zdi cesarju resno,« je odvrnil Marcel.

»Mi smo vedno resni, mladenič!« Starec je zdrsnil proti robu ležišča. »S tvojim očetom sva se dolgo razgovarjala o križanju tistega prismojenega Galilejca v Jeruzalemu. Pilat, ta tepec, ki si je vedno nakopaval težave z Judi, ti je ukazal pribiti tega zanesenjaka na križ in zaradi tega se ti je omračil um. Mimogrede, kako je zdaj s teboj?«

»Spet sem zdrav, cesar!«

»No, to trdijo vsi norci. Morda misliš, da je tudi cesar precej trčen?«

»Umobolni se navadno ne šalijo,« se je odrezal Marcel.

»Od kod pa to veš? Saj jih nisi mnogo videl, in še dva med njimi nista enaka. Pustimo čvekanje. Pripoveduj nam svoje zgodbe. Najprej bi radi vedeli, če je res, da je tvoj grški suženj napadel Kvinta Tuskas z golimi rokami ter ga zmikastil?«

»Da, res je. Bil je izzvan, dasi to sužnja ne opravičuje. Obžalujem, da se je to zgodilo.«

»Nikar ne laži! Zdaj ti ne moremo nič več verjeti. Povej najprej to zgodbo.«

Hudobne starčeve oči so se zasvetile, ko je Marcel poslušno opisoval dogodek v Eupoliji hiši.

»Pa imaš še tega sužnja? Moral bi biti obsojen na smrt. Kaj hočeš zanj?«

»Ni naprodaj. Toda cesarju ga rad podarim, dokler ...«

»Dokler ne umrje? Misliš pač, za nekaj tednov? Kaj pa, če bi živel dlje? In če bi cesar nikdar ne umrl? Zveni to zelo neumno?«

»Mogoče je živeti večno,« je pojasnil Marcel.

»Bedarija,« je siknil Tiberij. »Kaj pa ti veš o tem?«

»Galilejec, cesar, bo živel večno,« je rekel Marcel mirno.

»Mož, ki si ga križal? Kako prideš do tega?«

»Galilejec je vstal od mrtvih.«

»Potem si ga pa slabo križal. Tvoj oče nam je rekel, da si bil tedaj pijan. Ali si ostal tamkaj do konca?«

Marcel je opisal vse, kako je bilo, tudi kako so mu s sulico prebodli srce in kako je tretji dan vstal. Mnogokrat in zelo različni ljudje so ga spet videli.«

»To ni mogoče!« je zavpil Tiberij. »Kje pa je zdaj?«

Marcel je odvrnil, da tega ne ve. Za gotovo pa ve, da Jezus živi. Sedel je na bregu jezera s prijatelji in v mnoge hiše je vstopil. Tiberij se je vzpel, se oprl na komolce in strmel v pripovedovalca; brada se mu je krčevito zibala.

»Njegove noge puščajo za seboj stopinje; nepričakovano stopi v hišo, ne da bi odprl vrata, govori, je, kaže svoje rane, ki se začudo ne zacelijo. Mnogi ljudje nenadoma začutijo, da je poleg njih; ko se obrnejo, stoji res zraven njih.«

Tiberij je plosknil osebni strežniku, ki je moral stati tik za vrati, zakaj takoj se je pokazal.

»Luč, tepec!« ga je nahrulil. »Nadaljuj,« je ukazal Marcelu. »Ni mu treba odpirati vrat?«

Marcel je pripovedoval, kako se je Jezus nenadoma pridružil učencema, ki sta šla v Emavs, in kako je kmalu nato jedel s prijatelji v Jeruzalemu.

»Torej le ni duh? Pokaže se pa lahko vsepovsod, kaj? A najbrž bi tega ne mogel, če bi bil tak kraj dobro zastražen. Kaj misliš?«

»Mislim, da bi bilo komaj kaj razločka,« je pojasnil Marcel. »Gre, kamor hoče, vrača slepim vid, gluhih sluh, ozdravlja gobavce, hrome, obsedene. Vsega tega nisem verjel, dokler ni bilo naravnost nemogoče, da bi ne verjel. Jezus zmore vse!«

»Zakaj pa se je dal potem umoriti?«

»Cesar, ki se spozna v različnih verstvih, se gotovo spominja, da Judje navadno izravnavajo pregrehe s krvjo. Jezusovi učenci verujejo, da je daroval sam sebe v pravni dar.«

»In kaj je sploh zagrešil?«

»Ničesar! Hotel je zadostiti za grehe sveta.«

»To je pa res duhovita domisljica! Vse grehe, prestopke slehernega! Torej vesoljno in vendar vsevedno bitje! Pa si dovolj nor, da vse to verjameš?«

»Verujem,« – Marcel je govoril počasi in poudarjal vsako besedo – »da ta Jezus lahko stori vse, kar hoče, kjer hoče, kadar hoče in komur hoče.«

»Vključno rimskemu cesarju?« Tiberijev glas je svetovel previdnost.

»Bilo bi verjetno, da bi Jezus obiskal cesarja. Ta obisk bi cesarja potolažil.«

Nastopil je premolk, nato pa je želel Tiberij pojasniti, kako se Jezus nepričakovano prikazuje in izginja. »Kaj pa je z njim, če se napravi nevidnega? Ali tedaj kratko malo ugasne?«

»Tudi zvezde ne ugasnejo.«

»Torej boš trdil, da bi bil lahko ta človek zdaj tule v sobi, samo vidimo ga ne?«

»No, cesarju se ni treba ničesar bati, zakaj Jezusa cesarski prestol prav nič ne mika.«

»Hladno govoriš, mladi mož! Da ga moj prestol ne mika? Kaj pa možak misli, da je?«

»Sin Božji,« je na moč mirno odvrnil Marcel.

»Pa ti? Kaj pa ti misliš o njem?« Tiberij mu je strmel v oči.

»Verujem, da je Božji Sin, da bo sčasoma ves svet njegovo kraljestvo in da temu kraljestvu ne bo konca.«

»Norec!« je zavreščal cesar. »Ali misliš, da bo razrušil rimsko cesarstvo?«

»Ko bo vladal Jezus, rimskega cesarstva ne bo več. Kraljestva sveta bodo druga drugo razrušila in samo sebe. Tako je napovedal. Ko se bo svet izčrpal v vojskah in suženjstvu, v sovraštvu in prevari do konca, bo ustanovil svoje kraljestvo blage volje.«

»Bedasto!« je zagodel Tiberij. »Blaga volja ne more vladati sveta.«

»Je že zdaj kdo to poskusil, moj cesar?«

»Seveda ne, bedak! In ti si premlad, da bi bil tako norčav! Še nikdar ni nihče v moji navzočnosti skelpal toliko neumnosti hkrati. Vse moje modre norce presegaš! O tem nočem nič več slišati!«

»Ali naj odidem, cesar?« Marcel je hotel vstati, a Tiberij ga je pridržal z roko.

»Ne usojam si dajati cesarju nasvetov.«

»Če bi bil zdaj ti na mojem mestu ...«

»Bi si pomišljaj ...«

»Ti si babjeveren norec!«

Prav tedaj je spet vstopil Demetri z rjavim oblačilom čez roko. Cesar je priprl upadle oči. Marcel je vstal in pomolil starcu suknjo.

Cesar je trepetaje stegnil roko, pa jo takoj sunkovito umaknil in skril pod odejo. Glasno je srknil.

»Odnosi jo,« je zamrmral.

Se nadaljuje



Bled, procesija svetega Rešnjega telesa, foto: Tatjana Splichal

MALO ZA ŠALO

Želvetica pleza na visoko drevo. Po urah mučnega plezanja pripleza na vejo in se vrže v globino. Med padanjem na vso moč krili s sprednjima nogama. Omedli, ko butne ob tla.

Ko se zave, spet začne počasi plezati na drevo, spet skoči in ponovno trdo trešči ob tla. In spet vse znova. In še enkrat.

Z veje jo žalostno opazujeta dva ptička. Samička se obrne k samcu: »Dragi, mislim, da je prišel čas, da ji razloživa, da je posvojena!«



Na hodniku v bloku se nek močno opit moški zaman trudi, da bi odklenil vrata.

Mimo pride sosed in reče: »Poslušaj, Polde, na ta način ne boš nikoli odklenil vrat. V ključavnico namreč vtikaš cigareto namesto ključa.«

Polde se zdrzne: »Kaj? Cigareto? Presneto, potem sem pa najbrž ključ pokadil!«



Po Avstraliji skače kenguru in se vsakih sto metrov ustavi. Iz njegove vreče pokuka pingvinček in bruha kot nor.

Na Antarktiki med skupino pingvinov sedi kengurječek, občasno kihne in zagodrnja: »Groza, ta izmenjava študentov!«



Pride mišičnjak v gostilno, vzame v roko limono in jo stisne, kolikor jo more, in nato reče: »Kdor koli iz te limone stisne vsaj še eno kapljico, dobi 1000 evrov.«

Seveda vsi poskušajo, nobenemu ne uspe. Nato pride zraven nek mali možakar, suh, z očali in reče: »A lahko tudi jaz poskusim?«

»Ha ha ha!« se mu vsi smeji in mu dajo limono, on pa kot za šalo iz nje iztisne še 6 kapljic.

Vsi debelo gledajo od začudenja in vprašajo: »Kako je pa tebi uspelo, če nam ni?«

On pa odgovori: »Hja, jaz sem pa iz davčne.«



Mama reče prvošolčku: »Če ne verjameš v Božička in dedka Mraza, ti ne bosta prinesla daril.«






»Gotovo bosta, saj v štokljo tudi ne verjamem, pa mi je vseeno prinesla sestrico.«



»Ja profesor, kakšni pa ste? Danes ste obuli en rjav in en črn čevljev.«

»Ja, saj se mi je že doma čudno zdelo, toda drugi par čevljev je ravno tak.«

KRIŽANKA

KRIŽANKA 2405	SLOVENSKA KARITAS	MANJŠI KRAJ	SVETNIK IZ KOŠTABONE (ŠK. KOPER)	REKA V ITALIJI	MOŠKO IME	JOŽE ANDOLJŠEK	DAROVANJE ZA DOLOČEN NAMEN V ŽUPNIJI	ŽIVO BITJE	EMA JERAJ	PRIPADNIK ŽUPNIJE
SVETNIK						ŽENIN DEVIČE MARIE RIHAR NATAN				
LEPOPIŠJE										
	AP. PETER NASILEN ODVZEM IMETJA						EVA VIRANT LJUBLJ. ŠKOF TOMAŽ		18. ČRKA ABECEDA SKAKALKA PREVC	
RENTGEN		MLAD NAPRAVA ZA KUHANJE V SOPARI				JED DARITVENA MIZA				
DROG, NA KATEREM SE VRTI KOLO			ZNAMENJE ZMAGE KULturna RASTLINA		ORANJE SL. ŽUPNIK V AUGSBURGU ROMAN		PAPEŽ, PRVI PETROV NASLEDNIK TIR			
KULturna RASTLINA				DEL STAVBE POD ZEMLJO FRANCOSKI KIPAR				KOBAL IVAN MESTO BLI- ZU KRANJA		
	PERNATE DOMAČE ŽIVALI SEVER									
OVIRA, ZAPREKA						RAJK ANAMARIJA KRAJ V SLOV. GORICAH			JOD MESTO V BADEN-WÜR- TEMBERGU	
	GRAFIČNA TEHNIKA BODEČA RASTLINA									DUHOVNI- ŠKA OBLEKA
OSEBNI ZAI MEK			VEZNIK MOŠKO IME			UPR. JUDEJE PONCJU KRAJ V BRDIH				
GRIČ NA KATEREM STOJI JERUZALEM					TEŽKO KLADIVO PISATELJ BORIS					
URADNA LISTINA				ŽEN. POKRI- VALO PRI NAR. NOŠI BOLEČINE				EMMANUEL LEVINAS PRVA ŽENA		
TONA		MORSKA RIBA (MN.) SLOVENIJA					PRVO ŠTEVILO CELZIJ			
	SINOVA ŽENA PETER KLEPEC					CIRIL VALANT ANTON BERČAN			REGENS- BURG RIHAR JANEZ	
POLJSKA			BABICA LUKSEM- BURG				100 M ² AMPER			BOR
KULturna RASTLINA								JURIJ BIZJAK		

REŠITEV KRIŽANKE št. 2404

KRIŽANKA 2404	MARNOVO ZAGORJE KOSAMBEI	KRAJ ŽIVALI	VRELEC BREZ VRE	KNJEVNIK, KRAJ	PREKUP, OPRANJA	MESTO NA POLJOSLOV KRAJU	AMPER	GOBA NA STREŠNEM KROVU	VREČI PODOBNA POSOBA ZA VINO	OTMAR OHRODAR	4. ČRKA ABECEDA		
ELUC VESELA	A	L	E	L	U	J	A	GOBA NA STREŠNEM KROVU	B	O	Č		
PRADNE KOTLINA (I. BESEDA)	V	E	L	I	K	A	PR. VSTAJE BILJE LJ TE. ČRKA ABECEDA	N	O	Č	MESTO OB SOČI		
ORIENTACI- SKA STOLP ZALADJE	S	V	E	T	I	L	N	I	K	KAU TELJSKA TISILA	K		
ELEKTRIKA	E	S	T	V	C	E	N	T	PLAZNEC BREZ NOG PRITEČI NICA	K	A	Č	
NANTI DUP	N	O	L	M	E	R	I	A	D	INDUSTR. RASTLINA ZAGODNA	L	A	N
IGLAST	I	G	L	A	T	A	K	ANTON KORDEČ SANSKA	J	A	J	A	
NEODEN ČLOVEK	K	R	E	T	E	N	L	L	K	JANEZ ANTON GLASUNIK OD KUCAN	L	L	
	I	S	V	E	Z	I	L	O	LUKSEM- BURG MARNKO OHROD	L	L		
DOMAČA ŽIVAL	O	S	E	L	V	E	Z	I	L	VZLIK PRI PODNEBI	L		
PREZAD. NAI. ČRKA ABECEDA	Z	N	A	R	O	D	P	A	N	POVEZAVA OBSTANOV GOBA, OHROD	C	E	H
NIKELI	N	I	K	A	R	A	V	A	N	SKUPINA POTRIBNOV SOBAIN PROSTOR	N	A	
SKAUSANO MOŠKO IME	A	C	O	G	O	R	E	N	C	SLOV. PRIMEK URAN	M	O	
NOBEVŠKA	N	G	U	L	Č	K	J	E	R	HRB. PRI VN. GOSPOD PICA SREKA	K	J	
ISR	I	S	R	A	E	M	E	O	ŠKIB MUCKE	ŠKIB KVALI FRAN	K	O	
SHAKESPE- ROVA DRAM MA KRALI ...	L	E	A	R	N	U	K	K	ŠKIB MUCKE	ŠKIB KVALI FRAN	K	K	
DELUVNI PROSTOR V ZDRAVSTVO	O	R	D	I	N	A	C	I	J	ŠKIB MUCKE	K	K	